

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Husitská teologická fakulta

Filosofické základy hlubinné astrologie

The Philosophical Grounds of the Depth Astrology

Diplomová práce

Vedoucí práce:

Prof. PhDr. Anna Hogenová, CSc.

Autor práce:

Miroslava Stehlíková

Písek 2009

Děkuji paní prof. Anně Hogenové za odborné vedení práce, cenné rady a podporu.

*„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci s názvem *Filosofické základy hlubinné astrologie* napsala samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.“*

V Písku dne 19.8.2009

Miroslava Stehlíková

Anotace

Diplomová práce pojednává o filosofickém základu astrologie, který je přítomen v hermetických naukách a který se stal aktuálním v době renesance současně se vzrůstajícím zájmem o platonismus a snahou vzdělavců té doby získat univerzální pojetí světa. Práce přináší pohled na vznik astrologie z hlediska historicko-filosofického. Další část práce je věnována přehledu a významu astrologických symbolů.

Annotation

The scope of this thesis is a philosophical ground of the astrology and its presence in hermetic treatises that became actual in the period of Renaissance when arose with the interest in Platonism and when the universal notion of the world and medicine became on demand. The thesis brings a scope of origination of the astrology put to the historical and philosophical perspective.

Klíčová slova

Hermetismus, Hermes Trismegistos, novoplatonismus, renesanční filosofie, Marsilio Ficino, středověká medicína, astrologie

Keywords

Hermetism, Hermes Trismegistos, neoplatonism, Renaissance philosophy, Marsilio Ficino, Medieval Medicine, Astrology

Obsah

Obsah.....	5
1. Úvod.....	7
2. Filofický úvod.....	8
2.1 Novoplatoničtí filosofové.....	9
2.1.1 Ammón Sakás.....	9
2.1.2 Klement Alexandrijský.....	9
2.1.3 Plótinus.....	10
2.1.4 Dionýsios Areopagita.....	12
2.2 Křesťanská mystika pozdního středověku.....	12
2.2.1 Mistr Eckhart.....	12
2.2.2 Jacob Böhme.....	13
2.3 Renesanční filosofie a medicína.....	14
2.3.1 Jan Ámos Komenský.....	14
2.3.2 Paracelsus.....	15
3. Astrologie jako součást hermetismu z hlediska historicko-filosofického.....	16
3.1 Hermetické spisy.....	16
3.2 Hermés trismegistos.....	17
3.3 Hermetismus v době renesance.....	20
3.3.1 Marsilio Ficino.....	20
3.3.2 Ficino a hermetické spisy.....	22
3.3.3 Ficinova De vita.....	23
4. Astrologie – planety a archetypy.....	25
5. Astrologická symbolika.....	28
5.1 Charakteristika planet.....	28
5.1.1 Slunce.....	28
5.1.2 Měsíc.....	31
5.1.3 Merkur.....	34
5.1.4 Venuše.....	36
5.1.5 Mars.....	38
5.1.6 Jupiter.....	40
5.1.7 Saturn.....	42
5.1.8 Uran.....	45
5.1.9 Neptun.....	48
5.1.10 Pluto.....	51
5.2 Astrologická znamení a domy.....	54
5.2.1. Beran.....	54
5.2.2. Býk.....	56
5.2.3. Blíženci.....	58
5.2.4. Rak.....	59
5.2.5. Lev.....	60
5.2.6. Panna.....	62
5.2.7. Váhy.....	63
5.2.8. Štír.....	64
5.2.9. Střelec.....	66
5.2.10. Kozoroh.....	67
5.2.11. Vodnář.....	69
5.2.12. Ryby.....	70

6. Závěr	73
Resumé.....	74
Summary.....	75
Bibliografie.....	76

1. Úvod

Astrologie v dnešní době není seriózním vědeckým světem považována za vědu, naopak je odmítána. Nelze však ignorovat skutečnost, že jí lidé po staletí věnovali pozornost a zabývají se jí i v dnes. K jejímu odmítnutí vědeckou společností přispívá fakt, že je opředena mnoha mýty o svém původu, ale i skutečnost, že je spojována s dalšími okultními vědami.

Cílem této práce je odkrýt tento závoj tajemna a ukázat původ astrologie z pohledu historicko-filosofického, zároveň však i popsat astrologické symboly jimiž se někteří renesanční učenci, jako byl například Marsilio Ficino, zabývali a doplnit je o poznatky astrologie dnešní doby.

2. Filosofický úvod

V dějinách středověké filosofie došlo ke splynutí křesťanských nauk s myšlenkovým dědictvím antické filosofie. Störig rozděluje toto splynutí na dvě zřetelně vyhraněné hlavní periody – patristiku (počíná dobou apoštolskou až do roku 800) a scholastiku (sahá od roku 800 přibližně až do roku 1500), přičemž patristika se dělí na období, kdy se křesťanství konfrontovalo s řeckou filosofií, kdy došlo ke stanovení základních křesťanských dogmat (uzavřeno roku 325) a na období přinášející, cituji H. J. Störiga¹, „především v díle Augustinově – zpracování již pevných základních dogmat v jednoduchý systém křesťanské dogmatiky a filosofie.“ Scholastika je rozdělena do tří period: ranou scholastiku, která je typická, jak H. J. Störig píše²: „...vytvořením specifické scholastické metody, těsným spojením teologie a filosofie a zásadním duchovním bojem, navazujícím na protiklad mezi Platónem a Aristotelem, o platnost obecných pojmů, tzv. sporem o univerzálie.“³ V řešení otázky univerzálií zaujímaly pařížské školy prvořadé místo.⁴ Další periodou scholastiky byla scholastika vrcholná, kterou vystihla především díla Alberta Velikého a Tomáše Akvinského svým dokonalým zformováním středověké křesťanské filosofie. Ve třetí fázi – pozdní scholastice, píše H. J. Störig⁵, „došlo k postupnému rozkladu středověké filosofie vlivem nominalismu.“ Lze tedy říci, že „typické myšlení scholastické bylo „realistické“; teprve za rozkladu scholastiky se šířilo hnutí nominalistické.“⁶

V pozdním středověku v těsné souvislosti se scholastickou filosofií rozkvetla křesťanská mystika, zvláště v dílech Mistra Eckharta, tato mystika se však od scholastiky podstatně lišila.⁷

---

¹ Störig, H. J., Malé dějiny filosofie, Karmelitánské nakladatelství, 2000, str. 161-162

² Störig, H. J., Malé dějiny filosofie, Karmelitánské nakladatelství, 2000, str. 162

³ Störig, H. J., Malé dějiny filosofie, Karmelitánské nakladatelství, 2000, str. 181:

„Spor o univesálie jest starou otázkou, s níž se setkáváme ve vztahu Aristotela k Platónovi: zda rody a druhy (genera a species) subsistují nebo zda existují v intelektu. Dále, zda jsou tělesné nebo netělesné a existují-li odděleně od smyslových věcí nebo jen ve smyslových věcech a na nich. Realismus a nominalismus jsou dva názory, které v této otázce stojí proti sobě. Realismus je směr, jenž obecnému přiznává vyšší skutečnost než jednotlivému. Podle druhého, píše o nominalismu Störig, „jsou skutečné jen jednotliviny; obecné pojmy se podle něj nevyskytují ve skutečnosti, nýbrž jen v našem intelektu, jsou pouhými jmény.“

⁴ De Libera, Alain, Středověká filosofie, OIKOYMENH, Praha 2001, str. 319-320

⁵ Störig, H. J., Malé dějiny filosofie, Karmelitánské nakladatelství, 2000, str. 162

⁶ Rádl, Emanuel, Dějiny filosofie I., Votobia Praha, 1998, str. 475

⁷ Störig, H. J., Malé dějiny filosofie, Karmelitánské nakladatelství, 2000, str.162

Mistr Eckhart a další středověcí mystici jako je např. zhořelecký švec Jacob Böhme vychází z novoplatonismu, kam patří tito filosofové: Ammónios Sakkas, Klement Alexandrijský, Plótinus a Dionysios Areopagita.

2.1 Novoplatoničtí filosofové

2.1.1 Ammónios Sakkas

Žil v Alexandrii, od roku 233 učil Plótina, který u něj studoval po jedenáct let. O Ammóniově učení se toho dovídáme jen velmi málo. Badatelé se však shodují na názoru, že „učitel, který takto uspokojil Plótina, musel být neobyčejně kvalitním filosofem, jenž pravděpodobně značně přispěl k vývoji plótinovského novoplatonismu.“⁸ Víme také, že se domníval, že duše je nehmotná a mezi Platónem a Aristotelem v zásadě panuje shoda – ale to jsou pro platonika jeho doby zcela obvyklé a obvyklé názory.⁹

2.1.2 Klement Alexandrijský

Narodil se asi v polovině 2. století a zemřel s největší pravděpodobností před rokem 215. A. H. Armstrong jeho činnost popisuje takto: „Klement si klade za úkol navázat na ten důkaz, že autentické křesťanství není žádné tmářství a že církev je tím pravým místem pro pozitivní ocenění lidských hodnot řecké literatury a filosofie. Jeho argumentace je zaměřena jak proti gnostikům, církevním tmářům, tak proti vzdělavcům opovrhujícím vírou, kteří ji líčí jako nepřátelskou vůči civilizaci a kultuře obecně.“¹⁰ Absolutně odmítá polytheismus, avšak vítá hodnoty nejlepších plodů řecké literatury a filosofie, neboť se domnívá, že v křesťanství nacházejí své skutečné naplnění. Armstrong dále pokračuje: „Tuto tezi spojuje s Filónovým pohledem na vztah mezi rozumem a zjevením.“¹¹

Klement přejímá Filónův názor, že „filosofie připravuje duši na zjevenou teologii, stejně jako músické umění, geometrie a astronomie cvičí mysl k přijetí filosofie tím, že jí umožňuje pochopit abstrakce nezávislé na konkrétní prostorové formě a pozvedají ji na

---

⁸ Armstrong, A. H., *Filosofie pozdní antiky*, OIKOYMENH, Praha 2002, str. 231

⁹ Armstrong, A. H., *Filosofie pozdní antiky*, OIKOYMENH, Praha 2002, str. 231

¹⁰ Armstrong, A. H., *Filosofie pozdní antiky*, OIKOYMENH, Praha 2002, str. 198

¹¹ Armstrong, A. H., *Filosofie pozdní antiky*, OIKOYMENH, Praha 2002, str. 199

zem.¹² Obhajuje svůj názor, že víra a poznání nejsou neslučitelné, avšak jsou vzájemně podmíněny. Armstrong píše ke Klementově chápání víry toto: „Ukazuje, že akt víry lze chápat analogicky k pracovní hypotéze, již později potvrdí mravní zkušenost, anebo jako souhlas s autoritou, který nezahrnuje žádný iracionální prvek, a je prost otrocké servility, neboť příslušnou autoritou je Boží láska.“

Pro původ filosofie má dvě hlavní vysvětlení. Za prvé se domníval, že Řekové opisovali z Mojžíše a proroků, čehož praktickým důsledkem je fakt, že mnoho platónských výroků zahaluje aurou biblické autority. Za druhé se domnívá, jak píše Armstrong¹³, „že přínos filosofie pro teologii je pouhým důsledkem schopnosti rozumu a pochopení, jež do člověka vložil Stvořitel.“ Platóna chválil nejvíce, avšak odmítal platónskou představu, že „hvězdy jsou oduševnělé božskými dušemi, jež způsobují jejich pravidelný pohyb.“¹⁴

2.1.3 Plótinus

Narodil se pravděpodobně v Egyptě a žil v letech 204/205 – 270. Tímto filosofem začíná nová epocha v dějinách řecké filosofie. Jeho myšlení se v mnoha ohledech formovalo na základě obrysů vytyčených jeho předchůdci, ale A. H. Armstrong poznamenává: „Přesto byl originálním filosofickým géniem, jediným filosofem v dějinách pozdního řeckého myšlení, jehož lze stavět po bok Platónovi a Aristotelovi. Výsledkem jeho kritického promyšlení dlouhé a spletité tradice, jíž je dědicem, se tedy stala originální filosofická soustava, a s daleko rozsáhlým a hlubokým vlivem na pozdější evropské myšlení.“¹⁵

Byl členem Ammóniova¹⁶ kroužku, kde se probírala otázka transcendence a jednoty prvního principu i všechny její důsledky. K tomuto kroužku Armstrong dodává: „...právě v těchto diskusích našel Plótinus východisko pro rozvoj svého myšlení, který ho přivedl k vlastní jedinečné nauce.“¹⁷

---

¹² Armstrong, A. H., *Filosofie pozdní antiky*, OIKOYMENH, Praha 2002, str. 199

¹³ Armstrong, A. H., *Filosofie pozdní antiky*, OIKOYMENH, Praha 2002, str. 200

¹⁴ Armstrong, A. H., *Filosofie pozdní antiky*, OIKOYMENH, Praha 2002, str. 201

¹⁵ Armstrong, A. H., *Filosofie pozdní antiky*, OIKOYMENH, Praha 2002, str. 229

¹⁶ Ammónios viz výše.

¹⁷ Armstrong, A. H., *Filosofie pozdní antiky*, OIKOYMENH, Praha 2002, str. 234

Roku 263 přišel do Říma. Začal zde učit filosofii a po deseti letech také psát. Jeho žákem byl i Porfyrius, jenž s ním strávil šest let před jeho smrtí.¹⁸ Tento platonik ignoroval celou společenskou a politickou stránku Platónovy filosofie. V otázce náboženství zastával ten názor, píše Armstrong, že je záležitostí jedince, nikoli společnosti; jde o osamělé putování duše k Bohu, při němž vnější rity a obřady pomáhají jen málo nebo vůbec.¹⁹ V odmítání gnostiků se opírá o tradici, rozum a morálku. Platóna považoval za autoritu, avšak nepředstavoval pro něj písmo či božské zjevení, jemuž se jeho rozum musí podrobit; rovněž by mu nepřišlo na mysl považovat se za přesnějšího myslitele, než Platón, to by mu umožňovalo ho kritizovat a korigovat právě tak, jak to činí s Aristotelem. Dále Armstrong pokračuje²⁰: „Důležitý důvod Platónovy autority samozřejmě tkvěl v jeho starobylosti. Plótinos s mnoha svými současníky sdílel přesvědčení, že čím je určitá nauka starší, tím pravdivější asi bude – a Platón představoval pro platonika svrchovaného mudrce starověku a věrného interpreta veškeré pravdivé moudrosti, jež snad vznikla v ještě starších dobách.“ („orfickou“ a „pythagorejskou“ moudrost zcela jistě uznával).

Gnóse se zdála Plótinovi nebezpečná a potíral ji, protože se gnostikové domnívali, že se nemusí vydávat dlouhou a obtížnou cestou praktikované ctnosti a výkonu intelektu, kterou pravá filosofie vytyčila coby jedinou cestu k Bohu.²¹

Jeho základní myšlenka božské bytosti, jíž nazývá také Jedno, První, Věčné, Nejvyšší Dobro, Předobro, a která podle něho stojí mimo všechny protiklady a všechnu uchopitelnost. Otázku stvoření světa vysvětluje takto: „Nejvyšší bytost *„jakoby přetéká* a její překypující plnost tvoří vše ostatní“²². Vyzařování (emanace) se děje stupňovitě a vytváří hierarchie různých sfér bytí určená jejich blízkostí k bohu. První emanace, píše Störig²³, „je *duch* (není samotným bohem), jenž je „souhrnem všech idejí v Platónově smyslu“. „Další emanace je duše světa, svět duševna.“ „Mezi ním a světem *hmoty*, která je prohlášena za nejméně dokonalou, od boha nejdálčenější jevovou formu božského, ba vůbec za temnotu a zlo, stojí jako další mezičleny jednotlivé duše.“

Svoji nauku o člověku a etice odvozuje ze svého pojetí všeho jsoucího jako postupného vyzařování božské bytosti a z božského původu lidské duše. Nejvyšším cílem člověka a jeho blažeností je opětné sjednocení duše s bohem, z něhož vzešla.

¹⁸ Armstrong, A. H., *Filosofie pozdní antiky*, OIKOYMENH, Praha 2002, str. 236

¹⁹ Armstrong, A. H., *Filosofie pozdní antiky*, OIKOYMENH, Praha 2002, str. 239

²⁰ Armstrong, A. H., *Filosofie pozdní antiky*, OIKOYMENH, Praha 2002, str. 241

²¹ Armstrong, A. H., *Filosofie pozdní antiky*, OIKOYMENH, Praha 2002, str. 242

²² Störig, H. J., *Malé dějiny filosofie*, Karmelitánské nakladatelství, 2000, str. 156

²³ Störig, H. J., *Malé dějiny filosofie*, Karmelitánské nakladatelství, 2000, str. 156

2.1.4 Dionýsios Areopagita

Dionýsios tvrdil, že není žádným inovátorem, že pouze předává tradici, o níž tvrdí, že je křesťanská. Armstrong však upozorňuje, že tato tradice pramení ve skutečnosti z křesťanských i pohanských zdrojů. Jedinou křesťanskou autoritou, již přímo zmiňuje je Písmo. Věřil v křesťanskou theúrgii²⁴ a z jeho způsobu vyjadřování vyplývá, že tuto ideu přijal od novoplatoniků. V jeho systému dochází k procesu vzestupu duše nejprve „skrze rituály a obřady církevní hierarchie a poté skrze příkazy a projevy nebeské hierarchie.“²⁵ Nejpodstatnější je pojetí vesmíru, jenž je svým původem a strukturou – a to na každé úrovni své struktury i v každé její části – zároveň monadické i triadické. Počátky této teorie bychom našli u Plótina.²⁶

2.2 Křesťanská mystika pozdního středověku

2.2.1 Mistr Eckhart

Albert Veliký a Tomáš Akvinský uvedli náboženskou víru a světskou moudrost do těsného sepětí, které spoutalo nejen filosofii tím, že ji scholasticky podřadilo teologickým účelům, ale i víra zde byla připoutána ke světské moudrosti Aristotela a jeho arabských komentátorů. Ačkoli se filosofie zásluhou Bacona, Dunse Scota a Viléma Occama začala z tohoto sepětí uvolňovat, síly víry se vyvázaly z dalekosáhlé racionalizované teologie a filosofie vrcholné scholastiky především přispěním německého Mistra Eckharta, jehož H. J. Störig uvádí jako „nejsilnější osobnost mezi mystiky středověku.“²⁷

Narodil se kolem roku 1260 na hradě Waldenfelsu u Tambachu. Potom, co byl vysvěcen na kněze se zřejmě zabýval hlavním posláním svého řádu, tj. kázáním.²⁸

---

²⁴ Armstrong, A. H., *Filosofie pozdní antiky*, OIKOYMENH, Praha 2002, str. 512:

„Theúrgie, jako veškerá praxis, představovala využití vnímatelných předmětů, ale zaměřené nikoli na jejich materiální složku, nýbrž na vnitřní sílu, již údajně přejímaly od sympathie – přičemž sympathiea drží pohromadě celý vesmír, pojí smyslově vnímatelné věci s inteligibiliemi a inteligibilie s bohy. Ovládnutí této síly tedy automaticky skýtalo prostředky k tomu, aby byli při praktických problémech vyzýváni bohové a démoni.“

²⁵ Armstrong, A. H., *Filosofie pozdní antiky*, OIKOYMENH, Praha 2002, str. 514-515

²⁶ Armstrong, A. H., *Filosofie pozdní antiky*, OIKOYMENH, Praha 2002, str. 515

²⁷ Störig, H. J., *Malé dějiny filosofie*, Karmelitánské nakladatelství, 2000, str. 209

²⁸ Sokol, Jan, *Mistr Eckhart a středověká mystika*, Vyšehrad 2009, str. 26

J. Sokol se domnívá, že „Eckhartovo působení lze rozdělit do tří hlavních oblastí: vliv filosoficko-teologický, vycházející hlavně z jeho spisů latinských, vliv nábožensko-mystický a vliv jazykový, tyto dva založené na jeho kázáních.“²⁹

Eckhartova filosofie je výrazem intenzivního náboženského prožitku, jenž se pohybuje kolem věčných pólů mystiky: Boha a duše. Nepodává propracovaný systém, který by se staral o jednotlivosti světa a přírody, kde by mělo všechno své místo.³⁰ Avšak Alain De Libera zase zdůrazňuje, že Eckhart zahajuje tradici „prožitku sjednocení“ s hlubokými kořeny v pozdní řecké filosofii.³¹ Dále tento autor k Eckhartově filosofické orientaci píše: „Všechny křesťanské ctnosti podřizuje odloučenosti, což je stav duše oproštěné (*ledic*, „holé“) od všech představ a obrazů, prázdné nitro duše přirovnává k přirozenému místu Boha a vyhlašuje „fyzikální“ zákon nutného sdílení, který Boha nutí, aby skrze samotné své bytí v hojnosti vstoupil do každé duše, která je připravena ho přijmout.“

2.2.2 Jacob Böhme

Svým významem vyniká nad protestantskými mystiky. Narodil se roku 1575 poblíž Zhořelce a v tomto městě roku 1624 zemřel. Byl mužem z lidu, povoláním švec. Žil bez ustání pod tlakem vnitřních vidění. Své myšlenky sepsal na naléhání svých přátel.³²

Ve své filosofii činí Böhme smělý avšak důsledný krok – klade zlo již do božského základu světa. „Alespoň co do možnosti jsou nebe i peklo již v Bohu.“³³ Störig dále pokračuje: „Uskutečnění, aktualitu, nabývá však zlo teprve v lidské duši, jež se s absolutní svobodou rozhoduje mezi říší dobra a zla.“ U Böhma je patrná „vlastní a nejhlubší myšlenka mystiky, jak byla chápána od Indů až po Mistra Eckharta: božskost lidské duše, jednota duše a Boha.“³⁴ Vzhledem k tomu se naprosté splnutí duše s jeho božským základem ukazuje jako nejvyšší cíl, jako vykoupení.

Z Böhma pravděpodobně čerpal přírodovědec Newton, cenili si jej Leibnitz, Hegel, Schelling a Franz Baader.³⁵

---

²⁹ Sokol, Jan, *Mistr Eckhart a středověká mystika*, Vyšehrad 2009, str. 52

³⁰ Störig, H. J., *Malé dějiny filosofie*, Karmelitánské nakladatelství, 2000, str. 210

³¹ De Libera, Alain, *Středověká filosofie*, OIKOYMENH, Praha 2001, str. 423

³² Störig, H. J., *Malé dějiny filosofie*, Karmelitánské nakladatelství, 2000, str. 235

³³ Störig, H. J., *Malé dějiny filosofie*, Karmelitánské nakladatelství, 2000, str. 236

³⁴ Störig, H. J., *Malé dějiny filosofie*, Karmelitánské nakladatelství, 2000, str. 237

³⁵ Störig, H. J., *Malé dějiny filosofie*, Karmelitánské nakladatelství, 2000, str. 237

2.3 Renesanční filosofie a medicína

Renesanční filosofie a medicína jsou založeny na starověkém pojetí celku. Touto intencí je veden Jan Ámos Komenský. A v oblasti lékařství je nejvýraznějším představitelem Paracelsus.

2.3.1 Jan Ámos Komenský

Radim Palouš poukazuje na fakt, že „Komenský vnímá svět jako podstatně „sympatický“.³⁶ Přiklání se k myšlence křesťanského platónismu. Komenského pravděpodobně ovlivnil Mikuláš z Kusy svojí interpretací myšlenek o světové harmonii. Velký význam pro něj mělo pojetí harmonie, z něhož se vyvinul Komenského univerzální paralelismus, jenž R. Palouš vykládá takto³⁷: „Fundamentum rerum omnium harmonia est, to je Komenského hluboké přesvědčení. Struktura světa tkví v izomorfismu: ať se orientujeme v oblasti reality, ať se pohybujeme ve světě slov, či ať pojmově uvažujeme, a tedy procházíme světem lidské mentis, všude panuje táž harmonie, která se obdobně opakuje v každé z těchto tří oblastí: omnia omnibus similia.“

Komenský však vidí světovou harmonii v zákonitosti světa, jež je harmonická díky základnímu Božímu jednotícímu vkladu.³⁸ Harmonii vidí i v určitých číselných poměrech, např. v trojičnosti – „Bůh Otec, Bůh Syn, Bůh Duch Svatý“, píše R. Palouš, „je prototypem centripetálnosti světa: každé stvoření je trojjediné, neboť v základech každého Tvara-tvaru leží tři principy – látka, duch, světlo; tři jsou jejich „byty“ – síra, rtuť, sůl; tři jsou i živly – vzduch, voda, země; tři působící duchové – spiritus naturalis, vitalis, animalis; tři původní říše – minerální, rostlinná, živočišná; tři části člověka – tělo, duch, duše...“³⁹ Harmonie jest pro Komenského fakt, že celkový smysl – LOGOS stvoření prostupuje každou existenci, každá bytost o tomto Božím LOGU vypovídá.

---

³⁶ Palouš, Radim, Komenského Boží svět, Státní pedagogické nakladatelství Praha, 1992, str. 24.

³⁷ Palouš, Radim, Komenského Boží svět, Státní pedagogické nakladatelství Praha, 1992, str. 24.

³⁸ Palouš, Radim, Komenského Boží svět, Státní pedagogické nakladatelství Praha, 1992, str. 25.

³⁹ Palouš, Radim, Komenského Boží svět, Státní pedagogické nakladatelství Praha, 1992, str. 26.

2.3.2 Paracelsus

Paracelsus, vlastním jménem Theophrast Bombast z Hohenheimu se narodil ve Švýcarsku v roce 1493. Studoval medicínu na německých, italských a francouzských vysokých školách⁴⁰. Jisté je, pravděpodobně ve Ferrafe v roce 1515 promoval na doktora obojího lékařství.⁴¹

Olaf Rippe se k Paracelsově vyjadřuje takto⁴²: „Paracelsus, jedna z nejvýraznějších osobností dějin medicíny, navždy ovlivnil západní lékařství.“ Dále pokračuje: „Nemyslitelné by bez něho byly homeopatie, spagyrie a antroposofické lékařství, za mnohé mu ovšem vděčí i moderní farmacie a chemie.“

Olaf Rippe uvádí základní prvky Paracelsova učení⁴³:

1. Nauka o kvintesenciálním charakteru očištěné materie, již lze vytvořit ze čtyř elementů.
2. Nauka o čtyřech pilířích léčebného umění: filosofii, astrologii, alchymii a ctnosti.
3. Nauka o pěti entích: pěti příčinách onemocnění, pěti způsobech léčby a pěti typech lékařů.
4. Nauka o dvojím způsobu léčení: antipatickém a sympatetickém, přičemž ke skutečnému vyléčení může vést pouze způsob sympatetický.
5. Nauka o třech principech, manifestujících se v materii.

---

⁴⁰ dle vlastních slov.

⁴¹ Rippe, O. a kol., Paracelsovo lékařství, Volvox Globator, 2004, str. 10

⁴² Rippe, O. a kol., Paracelsovo lékařství, Volvox Globator, 2004, str. 7

⁴³ Rippe, O. a kol., Paracelsovo lékařství, Volvox Globator, 2004, str. 18-19

3. Astrologie jako součást hermetismu z hlediska historicko-filosofického

Astrologie je součástí hermetických nauk. Tyto nauky vznikly v letech mezi prvním a třetím stoletím po Kristu⁴⁴. Byly poměrně populární již od doby antiky, v renesanci jejich obliba souvisela se zájmem o platonismus⁴⁵. Mají často formu rozhovoru otce a syna, v němž však nejde o skutečný dialog, nýbrž o předání tradiční moudrosti⁴⁶, Hermetismus usiluje o maximální spiritualizaci a univerzalizaci zbožnosti, a v tomto smyslu se snaží překonat běžná náboženství postavená na tradičních kultech. Je výsledkem synkretismu Egypta v době helénistické a římské, mísí se v něm přírodní náboženské tradice s řeckou kulturou a dalšími orientálními proudy.

3.1 Hermetické spisy

Hermetická literatura se dělí na dva typy: a) filosofická hermetika jako jsou například Corpus Hermeticum a Asclepius.⁴⁷ Vyznačují se nesystematickými a úvahami na různá filosoficko-náboženská témata, vyjadřují se převážně jazykem řecké filosofie, především však platonismu (patrné jsou i stoické prvky)⁴⁸; b) technická hermetika, coby astrologické, alchymické a magické spisy připisované rovněž Hermu Trismegistovi. Tyto dva typy spisů od sebe nelze zcela oddělit, neboť i ta nejušlechtilejší a nejmystičtější z filosofických hermetických pojednání předpokládají předcházející znalost astrologického vzorce kosmu.⁴⁹ Do helénské astrologie, jež je pozadím filosofických hermetik, byl absorbován egyptský prvek, zejména třicet šest dekanů, nebo třicet šest mocných egyptských bohů. Kde každý jeden ovládal oblast deseti stupňů z 360 stupňů kruhu zodiaku. (Například důležité místo připisuje autor Asclepia „Třiceti šesti Horoskopům“).⁵⁰ Dekany se jeví jako mocné božské (dokonalé) síly nad zvěrokruhem a planetami, které ovlivňují vše

---

⁴⁴ F. Yates, Giordano Bruno And The Hermetic Traditon, Routlege & Keegan, 2002, str. 2

⁴⁵ R. Chlup, Corpus Hermeticum, 2007, str. 15

⁴⁶ což je rysem egyptské mudroslovné literatury

⁴⁷ F. Yatesová, Giordano Bruno and the Hermetic Tradition, Routlege & Keegan, 2002, str. 47

⁴⁸ R. Chlup, Corpus Hermeticum, 2007, str. 14

⁴⁹ Yatesová, Giordano Bruno and the Hermetic Tradition, Routlege & Keegan, 2002, str. 47

⁵⁰ Yatesová, Giordano Bruno and the Hermetic Tradition, Routlege & Keegan, 2002, str. 49

„dole“ skrze své „děti“, démony, nebo prostředníky planet. Proto filosofická hermetika patří do stejného myšlenkového rámce jako hermetika praktická. Pojednávají o astrologii, alchymii, seznamech rostlin, zvířat a kamenů spřízněných do skupin vzhledem ke svým okultním sympatiím s hvězdami, o podobách planet, znameních a dekanech, jako i instrukcích jak z nich vytvořit talismany, jež zneškodní negativní vliv planet.⁵¹ Lze tedy říci, že „...technická a filosofická hermetika mají společné duchovní pozadí a sdílejí některé základní předpoklady jako je například víra v kosmickou sympatii, která ve světě propojuje vše se vším.“⁵²

R. Chlup poukazuje na to, že hermetické spisy obsahují jen velmi málo údajů, které by nám pomohly zasadit je do kulturně-historického kontextu a dodává: „pokud o okolnostech svého vzniku vůbec hovoří, stylizují se jako záznamy egyptských rozprav, jež proběhly v hluboké, blíže neurčené minulosti. Jedinou spolehlivou „reálií“, která je většině spisů společná, představuje sama postava jejich mytického autora Herma Trismegista,...“ R. Chlup si nemyslí, že by autorem hermetických textů byl Thoth sám, nýbrž se hermetičtí autoři odvolávali na autoritu, jež se s ním spojovala. Příklání se k myšlence, že publikovali své spisy pod jménem Hermovým, neboť ustanovoval určitou tradici. Pravděpodobně chtěli lépe a přesněji vystihnout „mistrový úmysl“, aniž by bylo zcela podstatné, kdy byl onen skutečný či fiktivní.⁵³

3.2 Hermés trismegistos

Hermés Trismegistos je řecký název pro boha, kterého Egyptané označovali Thoth (Thovt , Teuth nebo Tat). R. Chlup uvádí, že Hermův přídomek Trismegistos neboli „Třikrát Největší“ byl ke jménu připojován pravděpodobně ve snaze odlišit tohoto boha od řeckého Herma⁵⁴. Ale například dle Cicera bylo Merkuru⁵⁵ více a pátý toho jména „údajně zabil Arga, poté prchl do Egypta, kde současně se zákony zavedl učenou vědu. Egyptané ho nazývají Thoth, ...“⁵⁶

---

⁵¹ F. Yatesová, Giordano Bruno and the Hermetic Tradition, Routledge & Keegan, 2002, str. 50

⁵² R. Chlup, Corpus Hermeticum, 2007, str. 40

⁵³ R. Chlup, Corpus Hermeticum, 2007, str. 17-18

⁵⁴ R. Chlup, Corpus Hermeticum, 2007, str. 17

⁵⁵ Latinové převzali jeho identifikaci Herma nebo Merkura s Thothem

⁵⁶ F. Bonardelová, Hermetismus, Victoria Publishing, Praha, 1995, str. 17

Egyptané v něm viděli boha, jenž stvořil sebe sama (jehož nikdo nezrodil), který se vyzná v obloze a sčítá hvězdy, je numerátorem a měřičem země i toho, co jest na ní⁵⁷, byl pánem práva pojetí věčného i morálního, měl schopnost mluvit „božskou-svatou řečí“, vynálezce a bůh všeho umění a věd, že se stal „pánem knih“, „písařem bohů“, „mocný řečí“⁵⁸. Obvykle se objevoval v lidském těle s hlavou ibise, nebo jako ibis. Řekové si Thotha, díky jeho moudrosti a učení, spojili s atributy svého boha Herma. „Popisovali ho jako vynálezce astronomie a astrologie, vědy čísel a matematiky, geometrie a měření medicíny a botaniky, byl prvním kdo objevil systém teologie, a ustavil a zorganizoval vládu nad státem, ustanovil uctívání a bohoslužby bohům, vytvořil pravidla přinášení obětí, složil chvalozpěvy a modlitby, kterých měli lidé užívat, sestavil liturgii, vynalezl čísla, sestavil písmena abecedy, vynalezl umění číst, psát a rétoriku, a byl autorem všech prací ve všech oblastech vědění, lidském i božském.“⁵⁹. Budge dodává, že charakter Thotha v pojetí Egyptanů byl ušlechtilý a krásný, a je, snad nejvyšší ideou božstva v myslích Egyptanů. Thoth jako personifikace boží Mysli, všeprostupující a vládnoucí a ovládající moci nebes a země, zformoval typický prvek egyptského náboženství, které sublimovalo jako víra ve vzkříšení mrtvých a v duši jako nauka o věčném životě.⁶⁰

Vhodnost Herma Trismegista, coby patrona filosofických spisů se naskýtá také z pojetí a představ Řeků o původu filosofie. Díogenés Laertios píše ve své předmluvě, že „pěstování filosofie má své počátky u barbarů.“⁶¹ R. Chlup také zmiňuje fakt, že „Hermés Trismegistos byl vhodným patronem filosofických spisů v první řadě z toho důvodu, že se jednalo o postavu egyptskou,..., a právě egyptské chrámy patřily k místům, v nichž byl často spatřován původ vši moudrosti. Cesta do Egypta byla nezbytnou součástí životopisu každého řeckého filosofa již od dob Herodotových, který o ní referuje v souvislosti s Pýthagorou (II 81).“⁶²

Strabón ve své geografii, v souvislosti s Platónem, Eudoxem i astrologií, píše o kněžích v Heliopoli, kteří se zabývali filosofií a astronomií. Platón a Eudoxus u těchto

---

⁵⁷ Budge, E. A. Wallis: *The Gods of the Egyptians*, Vol. 1, New York: Dover Publications, 1969, str. 400: „he who reconns in heaven, the counter of the stars, the numerator of the earth and of what is therein, and the measurer of the earth;“

⁵⁸ Budge, E. A. Wallis: *The Gods of the Egyptians*, Vol. 1, New York: Dover Publications, 1969, str. 401: „...he was the inventor and god of all arts and sciences, that he was the „lord of books“ and the „scribe of the gods“, and „mighty in speech, ...“

⁵⁹ Budge, E. A. Wallis: *The Gods of the Egyptians*, Vol. 1, New York: Dover Publications, 1969, str. 411

⁶⁰ Budge, E. A. Wallis: *The Gods of the Egyptians*, Vol. 1, New York: Dover Publications, 1969, str 415: „Thoth, however, as the personification of the mind of God, and as the all-pervading, and governing, and directing power of heaven and of earth, forms a feature of the Egyptian religion which is as sublime as the belief in the resurrection of the dead in a spiritual body, and as the doctrine of everlasting life.“

⁶¹ Díogenés Laertios: *Životy, názory a výroky proslulých filosofů*, Pelhřimov, 1995, str. 29

⁶² R. Chlup, *Corpus Hermeticum*, 2007, str. 19

kněží setrvali po třináct let a učili se jejich základním principům a naukám.⁶³ Též se zmiňuje o Thébách, kde byli kněží astronomy a filosofové, jež připisovali Hermovi všechnu svoji moudrost.⁶⁴ R. Chlup poukazuje na to, že i sám Platón byl spojován s Thothem, neboť tohoto boha zmiňuje dvakrát ve svých dialozích pod jménem Theuth, coby vynálezce aritmetiky, geometrie, astronomie a písma.⁶⁵

V egyptských chrámech byly uloženy pravděpodobně knihy připisované Thothovi a v době helénistické se začaly zaštiťovat Hermovým jménem spisy, které chtěly navodit konotace dávné a bohem zjevené moudrosti.⁶⁶ Není však jasné, kdy k tomu přesně došlo.⁶⁷ Radek Chlup dochází k názoru, že k athénským novoplatonikům hermetika zřejmě neprošla, neboť byla jejich mentalitě cizí a naopak se mnohem lépe rozvíjela v prostředí křesťanském, jenž mělo své kořeny v židovských a orientálních tradicích, které ostatně měly důležitou roli i ve formování hermetismu. K tomu autor píše:⁶⁸ „Zósimos a Iamblichos jsou jediní nekřesťanští filosofové, kteří ve staré době na Herma odkazují. Veškeré další citace pocházejí od křesťanů (kteří se na Herma odvolávají převážně v dobrém).“ Význačnost a důležitost hermetických spisů stejně jako legendu Herma Trismegista o jeho úctyhodné starobylosti a autorství bez pochyb uznávali jak ve třetím století Lactantius, tak Augustin o sto let později. Lactantius si evidentně vysoce cenil Herma, považoval ho za spojence ve své kampani za užití pohanské moudrosti k podpoře pravdivosti Křesťanství.⁶⁹

Je třeba říci, že některé prvky egyptského koloritu hermetik svědčí o opravdové znalosti egyptského prostředí. Radek Chlup zmiňuje J.-P. Mahého, jenž viděl v hermetikách paralelu k egyptské mudroslovné literatuře, zároveň si je však tento autor byl plně vědom vlivu řecké filosofie a židovsko-gnostických spekulací, takže je nutné hermetismus nahlížet v kontextu synkretismu Egypta helénistické a římské doby, kdy se přírodní náboženské tradice mísily s řeckou kulturou a dalšími orientálními proudy a společně vytvořily nový typ zbožnosti, který není možné jednoduše odvodit z kteréhokoli staršího pramene.⁷⁰ Na adresu hermetismu R. Chlup píše: „Shoda panuje v tom, že hermetismus usiluje o maximální spiritualizaci a universalizaci zbožnosti, a v tomto smyslu se snaží překonat běžná náboženství

⁶³ Geography of Strabo, book XVII, 1.29, transl. H. L. Jones, 1950

⁶⁴ Geography of Strabo, book XVII, 1.46, transl. H. L. Jones, 1950

⁶⁵ R. Chlup, Corpus Hermeticum, 2007, str. 19

⁶⁶ R. Chlup, Corpus Hermeticum, 2007, str. 20

⁶⁷ R. Chlup, Corpus Hermeticum, 2007, str. 21

⁶⁸ R. Chlup, Corpus Hermeticum, 2007, str. 30

⁶⁹ F. Yatesová, Giordano Bruno and the Hermetic Tradition, Routledge & Keegan, 2002, str. 7

⁷⁰ R. Chlup, Corpus Hermeticum, 2007, str. 41

postavená na tradičních kultech. To však ještě nemusí znamenat, že by hermetická zbožnost „vysela ve vzduchu“ a nemela žádné reálné sociální a „praktické“ zakotvení.⁷¹ Lze také říci, že hermetické spisy se od sebe diametrálně odlišují a mohou být jen stěží dílem jedné organizované skupiny lidí. Ba naopak, podstatným znakem hermetismu je neformálnost a vnitřní pluralita, která předpokládá, že k této tradici se mohli hlásit lidé odlišného zaměření.⁷²

3.3 Hermetismus v době renesance

Na Západ se Astrologie dostala jako součást hermetických spisů v souvislosti s převládající potřebou nového přístupu k filosofii, neboť v Evropě pokračoval úpadek scholastiky a narůstala nechuť k Aristotelovi. Renesanční hnutí čerpala svou vitalitu a nadšení tím, že se ohlížela nazpět k antice, jíž považovala za zlatý věk původní, nedotčené čistoty a pravdy, kterou považovala za nepřekroucenou a nezdegenerovanou.⁷³ „Vzniklo zde prostředí pro znovuoživení ideálů platónské tradice, která po dlouhou dobu zůstávala ve stínu Aristotela.“⁷⁴ Ve středu tohoto filosofického dění tehdy stál florentský renesanční učenec, kněz a lékař Marsilio Ficino se svým patronem a vládcem Florencie Cosimem de' Medici.⁷⁵

3.3.1 Marsilio Ficino

Ficino byl největším florentským filosofem a metafyzikem, na rozdíl od ostatních velkých florentských myslitelů, kteří byli básníky, politiky, umělci či vědci.⁷⁶ Ačkoli jeho zájmy byly primárně filosoficko-náboženské, jeho Platónská teologie (r. 1482) a komentáře k Hermovi Trismegistovi, Platónovi a Plótinovi význačně ovlivnily rozvoj přírodní filosofie.⁷⁷ Jako vědec překládal a komentoval Platóna, Plótina i dalších

---

⁷¹ R. Chlup, *Corpus Hermeticum*, 2007, str. 41

⁷² R. Chlup, *Corpus Hermeticum*, 2007, str. 46

⁷³ F. Yatesová, *Giordano Bruno and the Hermetic Tradition*, Routledge & Keegan, 2002, str. 1

⁷⁴ R. Chlup, *Corpus Hermeticum*, 2007, str. 11

⁷⁵ P. O. Kristeller, *Renaissance Thought II*, Columbia University Press, 1965, str. 90

⁷⁶ P. O. Kristeller, *Osm filosofů italské renesance*, Vyšehrad, 2007, str. 57

⁷⁷ *The Cambridge History of Renaissance Philosophy*, Cambridge University Press, 2007, str. 237

řeckých filosofů a tím pokračoval v pracích svých humanistických předchůdců. Byl vůdčím duchem a hlavou Florentské akademie, která představovala novou fázi v dlouhé historii platónské tradice. Čerpal nejen ze spisů samotného Platóna a starověkých platoniků, novoplatoniků, ale také ze spisů, jejichž autorství bylo připisováno Hermu Trismegistovi, Zoroastrovi, Orfeovi a Pythagorovi.⁷⁸ Z hlediska astrologie nás především zajímá jeho výjimečný spis *De vita*, který v rámci své vlastní tradice a doby rozšířil a popularizoval psychologii míšení tělesných šťáv jako způsob řešení nekonečné rozdílnosti a rozmanitosti lidstva. *De vita* hrála velkou roli tím, že byla prvním pojednáním, které lékařsky opodstatnilo paradoxně pozitivní racionální hodnotu melancholie. Svým zesílením citlivosti otevřela nové území smyslu pro lyrické bádání, třebaže učení o romantické lásce ji dokončilo již v dřívějším období.⁷⁹

Mladý Marsilio se učil medicíně současně v souladu s Aristotelskou filosofií na Florentské univerzitě, kde získal většinu svého formálního vzdělání. Studoval u Niccola Tignosiho z Foglina, který reflektoval zjevně mezioborové překrytí medicíny a Aristotelské filosofie. Což pomáhá vysvětlit Marsiliovu kombinaci těchto dvou oborů. V dalším lékařském vzdělání jej ovlivnili lékaři Pierleone Leoni ze Spoleta a Georgio Medico, od kterého si půjčil *Picatrix*⁸⁰. Ficino byl lékařem ale i knězem, to v Itálii té doby nebylo obvyklé, avšak Ficino kombinaci těchto dvou povolání obhajoval odvoláním se na Ježíše Krista, jenž oběma těmto disciplínám přikázal uzdravovat nemocné.⁸¹ Marsilio totiž prosazoval zdraví jak fyzické, tak psychické.

Ficino se pokoušel podat propracovaný popis universa, který souvisel s jeho naukou o důstojnosti člověka a s naukou o nesmrtelnosti duše. Z novoplatónských a středověkých zdrojů převzal pojetí universa jako velké hierarchie, v níž každé jsoucno zaujímá své místo a má svůj stupeň dokonalosti, počínaje Bohem na vrcholu a postupně dolů přes řady andělů a duší, sféru nebes a sféru elementů, rozličné druhy živočichů, rostlin a nerostů až k beztvaré první látce, avšak „záměrně upravil Plótinovo schéma“, píše Kristeller, „částečně aby je učinil symetričtější a částečně aby připsal privilegované postavení v jeho středu lidské duši, čímž stvrzuje nauku o důstojnosti člověka, kterou převzal od

---

⁷⁸ P. O. Kristeller, *Osm filosofů italské renesance*, Vyšehrad, 2007, str. 48

⁷⁹ M. Ficino, *Three Books on Life*, transl. C. V. Kaske and J. R. Clark, 1998, str. 23

⁸⁰ M. Ficino, *Three Books on Life*, transl. C. V. Kaske and J. R. Clark, 1998, str. 45: *Picatrix* je arabská kompilace helénské magie zhotovená ve Španělsku jedenáctého století, přeložená do španělštiny pod záštitou Alfonse Moudrého mezi lety 1256 až 1258, a pak neznámou osobou přeložena do latiny. Třebaže znamená významný vliv Východu na Západ, dá se velice těžko vystopovat, protože bylo vždy považováno za tajnou a rozvratnou knihu.

⁸¹ M. Ficino, *Three Books on Life*, transl. C. V. Kaske and J. R. Clark, 1998, str. 18

svých humanistických předchůdců, a dává jí metafyzický rámeček.“⁸² Duši vidí jako střed všech vyšších a nižších jsoucenců, jež stvořil Bůh, avšak tato hierarchie pro něj není statická, v níž jsou všechny stupně pouze seřazeny za sebou a jejich vztah spočívá pouze v plynulém odstupňování atributů. Naopak Ficino, cituji Kristellera, „je přesvědčen, že universum musí mít dynamickou jednotu a že jeho jednotlivé části a stupně drží pospolu prostřednictvím aktivních sil a podobností.“ „Z tohoto důvodu obnovuje novoplatónskou nauku o duši světa a z astrologie činí součást přirozeného systému vzájemných vlivů.“⁸³

3.3.2 Ficino a hermetické spisy

Cosimo de' Medici pověřil Ficina překladem kompletního Platónova díla do latiny.⁸⁴ Jeho práci však záhy přerušil (roku 1463), neboť právě obdržel sbírku čtrnácti spisů Herma Trismegista. Rukopis těchto pojednání přinesl z Makedonie do Florencie jeden z mnichů, které si Cosimo najímal pro shromažďování řeckých knih.⁸⁵ Ficino vydal překlad této sbírky pod názvem *Pimander*⁸⁶ a ten se záhy rozletěl po celé Evropě. Hermetika ve své době zaujala mnoho učenců. F. Yatesová i R. Chlup se shodují v tom, že například myslitelé jako byl Pico della Mirandola nebo Giordano Bruno považovali tyto spisy za staré stejně jako filosofie sama, rovněž přirozeně považovali za autora Herma Trismegista, jehož pokládali za současníka či dokonce předchůdce Mojžíše a za zakladatele filosofie, „božské studny moudrosti, z níž čerpali všichni pozdější velcí filozofové, včetně Pythágora a samotného Platóna.“⁸⁷

---

⁸² P. O. Kristeller, *Osm filosofů italské renesance*, Vyšehrad, 2007, str. 51-52

⁸³ P. O. Kristeller, *Osm filosofů italské renesance*, Vyšehrad, 2007, str. 52

⁸⁴ R. Chlup, *Corpus Hermeticum*, 2007, str. 11

⁸⁵ R. Chlup, *Corpus Hermeticum*, 2007, str. 11

⁸⁶ R. Chlup, *Corpus Hermeticum*, 2007, str. 13: „*Pimander* během první poloviny 16. století dosáhl dvaadvaceti edic.“ „Poslední z Ficinových překladů „Připravil je Francesco Patrizzi v roce 1591 jakožto součást svého monumentálního díla *Nova de universis philosophia*, které si kladlo za cíl potření aristotelismu a následnou radikální obnovu a znovusjednocení křesťanství za pomoci nového systému filozofie čerpajícího z novoplatonismu a dobových přírodních věd.“

⁸⁷ R. Chlup, *Corpus Hermeticum*, 2007, str. 13-14

3.3.3 Ficinova De vita

De vita je Ficinovým jedinečným dílem, které se ve své první knize zaměřuje na zdraví vzdělanců, ve druhé na prodloužení jejich života a třetí kniha – De vita coelitus comparanda⁸⁸ – pojednává o vlivu hvězd, které na ně působí.⁸⁹ Pouze obsah třetí knihy může být klasifikován s určitostí jako magie. Zahrnul zde s tichým souhlasem Picatrix.⁹⁰ De vita je věnována tématu jedince s obávaným melancholickým temperamentem Saturnu. Ačkoli je tato hlavní myšlenka smíšená s jinými standardními tématy je zjevné, že Ficino ji napsal částečně z osobních důvodů. Domníval se totiž, že má ve svém horoskopu dominantní postavení Saturna a v mnoha ohledech původcem jeho melancholie již od jeho narození.⁹¹ Jeho vztah k této planetě je částečně ambivalentní, neboť se jí na jedné straně cítí zatížen, ale na straně druhé v zásadě popírá možnost škodlivého vlivu planet, protože je považuje za duše řídicí se vůlí Boha, jenž je naším Otcem. V dopisu Calvacantimu píše: „Nejlepší na Saturnu je, že propůjčuje zrození vrozenou (přirozenou) melancholii, která je rozhodující determinantou genia.“⁹²

V De vitě Ficino transformoval dvě tradice: nauku o čtyřech tělesných šťávách představující první polovinu díla a astrologii tvořící základ zbývajících. „Ficino se naučil od Aristotela, Galena a ze své vlastní zkušenosti, že astrologie je nezbytnou součástí medicíny. Cituji Kaskeho a Clarka⁹³: Medicína i astrologie závisely na důležitosti představ o čtyřech kosmických elementech a jejich doprovodných kvalitách. Čtyři tělesné šťávy byly viděny jako odpovídající čtyřem elementům a tudíž sympaticky vzájemně na sebe působící. Utvořily tyto sady: krev byla spojena se vzduchem a kvalitami tepla a vlhka; žluč, též nazývána červená či žlutá žluč, byla spojena s ohněm jako teplem a suchem; černá žluč se zemí jako chladem a suchem; a hlen s vodou jako chladem a

---

⁸⁸ The Cambridge History of Renaissance Philosophy, Cambridge University Press, 2007, str. 275.

De vita coelitus comparanda je exkursem Ficinová komentáře Plótina. Je lékařským pojednáním, jehož první části jsou věnovány zdraví a dlouhověkosti. V první kapitole se zabývá nebeskými prostředky ke zlepšení lidského života. Ficino se snažil vybudovat základ astrologické kauzality a tak působení přírodní magie – ve zprostředkování mezi pozemskými a nebeskými entitami.

⁸⁹ D. P. Walker, *Spiritual & Demonic Magic from Ficino to Campanella*, The Pennsylvania University Press, 2003, str. 3

⁹⁰ M. Ficino, *Three Books on Life*, transl. C. V. Kaske and J. R. Clark, 1998, str. 45

⁹¹ M. Ficino, *Three Books on Life*, transl. C. V. Kaske and J. R. Clark, 1998, str. 20

⁹² M. Ficino, *Three Books on Life*, transl. C. V. Kaske and J. R. Clark, 1998, str. 22

⁹³ M. Ficino, *Three Books on Life*, transl. C. V. Kaske and J. R. Clark, 1998, str. 31: „Both medicine and astrology depended to some extent upon the notion of the four cosmic elements and their attendant qualities. The four humours in the body were seen as corresponding to, and thus sympathetically interacting with, the four elements and those qualities of which both sets were made: blood was connected with air and the qualities warm and moist; choler, also called red or yellow bile, with fire as warm and dry; black bile or black choler with earth as cold and dry; and phlegm with water as cold and moist.“

vlhkem.“ Smísení těchto šťáv se liší od jedince k jedinci a určuje jeho temperament. Odtud pochází pojmy „sangvinistický“, „cholerický“, „melancholický“ a „flegmatický“, aby vyjádřili aspekty lidské fyziologie a odtud i psychologie.“ V jiné formě byli též vyjádřeni čtyřmi ročními obdobími nebo čtyřmi věkovými etapami lidského života. V souvislosti s tímto Ficino vyjadřoval vděčnost za magii pasáži v Asklépiovi, jež pojednávala o „vyvolávání bohů.“ Překládám ji z D. P. Walkera.⁹⁴:

(Hermés:) Tolik bylo již řečeno o člověku, třebaže méně nádherné než toto: že člověk byl schopen odhalit božskou přirozenost (základní vlastnost) a vytvořit ji, to je úžasnější, než všechny divy. Naši předci potom, co se dopustili závažné chyby znepokojující bohy, nevěřili a nestarali se o víru a náboženství, vynalezli umění vytváření bohů. Jakmile je vytvořili, přidali k nim náležitou moc, již vzali z přirozenosti světa a smíchali je. Vzhledem k tomu, že nemohli vytvářet duše, evokovali duše démonů nebo andělů a vložili je do vyobrazení (bohů) zbožnými a posvátnými rituály natolik, že skrze tyto duše měli modly možnost činit dobro či zlo...

Nebeská a astronomická magie, která se vyvinula z přírodní a obřadní magie natolik, že předepsaná slova jsou adresována živému agens, jsou doložena také v *De vita coelitus comparanda*. Avšak Ficino se striktně vyhýbal obřadní magii přecházející v čarodějnictví (magii fungující za uzavření smlouvy se zlým démonem). O magii se přemýšlel logicky vzhledem ke svému teoretickému a Novoplatónskému způsobu myšlení. Viděl, že vesmír je jedna žijící bytost, jejíž všechny části spolupracují navzájem a radují se jedna z druhé. Uvnitř této velké makro-mikrokosmické analogie Ficino vidí nekonečně se podílející kongruitáty (souhlasné prvky) substancí, kvalit, aktivit ale i forem a zobrazení, kdy nižší věc mohla přitahovat vyšší, protože je k ní analogická.⁹⁵

---

⁹⁴ D.P. Walker, *Spiritual & Demonic Magic*, The Pennsylvania State University Press, 2003, str 40: (Hermes:) What has already been said about man, although marvellous is less so than this: that man has been able to discover the divine nature and produce it, is admirable beyond all marvels. Our first ancestors, then, when they were in grave error concerning the gods, being incredulous and paying no attention to worship and religion, invented the art of making gods. Having done so, they added a virtue appropriate to it, taken from the world's nature, and mixed these; since they could not make souls, they evoked the souls of demons or angels, and put them into images with holy and divine rites, so that through these souls the idols might have the power of doing good and evil...

(Asclepius:) ...of what is the quality of these terrestrial gods?

(Hermes:) It consists, O Asclepius, of herbs, stones and aromas, which have in them a natural divine power. And it is for the following reason that people delight them with frequent sacrifices, with hymns and praises and sweet sounds concerted like the harmony of the heavens: that this heavenly thing, which has been attracted into the idol by repeated heavenly rites, may bear joyously with men and stay with them long.

⁹⁵ M. Ficino, *Three Books on Life*, transl. C. V. Kaske and J. R. Clark, 1998, str. 48-49

4. Astrologie – planety a archetypy

Astrologie vychází z předpokladu, že skutečnost má archetypovou dimenzi podílející se na utváření lidského života. Tato myšlenka získala během staletí svou nejucelenější a nejvýraznější podobu právě v astrologii, jak píše R. Tarnas⁹⁶: „...jádnem astrologického stanoviska je předpoklad, že planety vykazují kosmicky podmíněné spojení se specifickými archetypovými silami nebo principy, jež ovlivňují lidský život, a že planetární konstelace na nebi mají významuplný vztah k odpovídajícím archetypovým vzorům lidského chování.“

Archetyp⁹⁷ je zde zásadním pojmem. Představuje totiž primordiální zakoušení velkých bohů a bohyň v antických mýtech. Richard Tarnas⁹⁸ se k tomu vyjadřuje takto: „Z hlediska tohoto způsobu myšlení, uloženého v počátcích západní kultury v homérských eposech, se svět ve svém uspořádání chápe jako výsledek působení mocných numinózních sil a faktorů personifikovaných *jako mytická božstva*.“

Tarnas poukazuje na to, že z platónského hlediska jsou archetypy – ideje neboli formy – absolutními podstatami přesahujícími empirický svět, avšak poskytující mu to, co tvoří jeho podobu a význam. Podává k tomu vysvětlení⁹⁹: „Jsou to věčné univerzální principy, z nichž všechna konkrétní jsoucna odvozují svou realitu, ...“

Ve 20. století popsal Jung v hlubinné psychologii archetypy jako autonomní prvotní formy v lidské psýše, které strukturují a podmiňují chování člověka a jeho zkušenosti. Archetypy jsou zde viděny jako manifestace kolektivního nevědomí, jež je vlastní všem lidským bytostem. Tarnas¹⁰⁰ o Jungovi píše: „Na základě analýzy velkého množství psychologických a kulturních fenoménů dospěl Jung k názoru, že ačkoli je lidská zkušenost vždy podmíněna mnoha konkrétními životopisnými, kulturními a dějinnými faktory, na hlubší psychické úrovni existují určité univerzální vzory nebo prvotní formy, které neustále uspořádávají prvky lidské zkušenosti do typických konfigurací a dodávajících tak kolektivní lidské psychologii dynamickou kontinuitu.“ Tyto archetypy neustále trvají – existují jako základní apriorní symbolické formy, a současně umožňují konkrétní

---

⁹⁶ R. Tarnas: Prométheus a Uran, Sagittarius, 2004, str. 15

⁹⁷ Astrologie založená na archetypové psychologii pokračuje v této tradici personifikace planet jako bohů a bohyň (živých dílčích komplexů v jungovském smyslu působících jako preformující faktory v lidské psýše. Vztahuje se k pratarům, praobrazům, prafenoménům a idejím, jež jakožto platónská *noumena* mají věčnostní charakter a jsou samy o sobě nezjevné.

⁹⁸ R. Tarnas: Prométheus a Uran, Sagittarius, 2004, str. 16

⁹⁹ Tamtéž

¹⁰⁰ R. Tarnas: Prométheus a Uran, Sagittarius, 2004, str. 17

podobu každému lidskému individu, každému historickému období, zkušenosti, v každém poznání a světonázoru.

Astrologie si může připsat zásluhu na tom, že tyto složité, mnohodimenzionální archetypy ovládající formy lidské zkušenosti, logicky staví do souvislosti s planetami a jejich oběžnými dráhami. Tato spojení lze vidět jako trvalou koincidence mezi specifickými archetypovými fenomény lidského světa. Je důležité připomenout, že astrologové nijak svévolně neužili mytologické příběhy o Venuši, Martovi, Merkurovi a dalších bozích, aby přenesli symbolický význam na planety, které jsou ve skutečnosti pouze neutrálními hmotnými tělesy bez vnitřního významu. R. Tarnas¹⁰¹ to komentuje: „Spíše je tomu tak, že z mnoha zkušeností dospěli k závěru, že pohyb planet nazývaných Venuše, Mars a Merkur má sklon koincidovat se vzorci lidské zkušenosti, které se do značné míry podobají jejich mytickým vlastnostem.“ Dále pokračuje. „Stanovisko astrologa je zásadně empirické. Empirickým zkušenostem poskytuje kontext a význam mytická, archetypová perspektiva, jež planetárním korelacím zprostředkuje poměrně značnou konzistentnost.“

Charakter těchto korelací pomáhá astrologovi sestavit jednotný obraz, ve kterém se spojuje korektnost matematické astronomie s psychologickou hloubkou „poetického“ mýtu. Tato syntéza je s největší pravděpodobností obsažena – začleněna do struktury univerza. Právě zde je patrný rozdíl mezi jungovským a platónským pojetím archetypů. Neboť právě podle Platóna jsou archetypy „podstatné principy skutečnosti samé“¹⁰², kdežto u Junga jsou „základními formálními principy lidské psychy.“¹⁰³

Astrologie považuje archetypy za subjektivní i objektivní, protože se vztahují jak k lidské psychě, tak i k vnější realitě. Z toho vyplývá, že astrologie pracuje s archetypy pohledu jungovského i platónského. Považuje je za univerzální esence neboli formy, jež jsou vlastní lidské mysli a současně jsou na ní nezávislé. R. Tarnas¹⁰⁴ k tomu podává komentář: „Vychází z předpokladu, že archetypy se spojují v pythágorovsko-platónské vesmírné struktuře, tj. ve vesmíru, který svou soudržnost získává díky určité formě univerzální inteligence.“ To, co Jung považuje za kolektivní nevědomí, je entita hluboce zakořeněná v samotném univerzu, jehož vzorce pohybu se reflektují v dynamice lidské zkušenosti. Z platónského hlediska tedy astrologie předpokládá existenci *anima mundi* utvářející svět, na které lidská duše participuje.

---

¹⁰¹ R. Tarnas: Prométheus a Uran, Sagittarius, 2004, str. 18

¹⁰² R. Tarnas: Prométheus a Uran, Sagittarius, 2004, str. 19

¹⁰³ tamtéž

¹⁰⁴ R. Tarnas: Prométheus a Uran, Sagittarius, 2004, str. 19

Planetární archetypy je možno rozdělit do tří úrovní¹⁰⁵: a) „jungovská“ (psychologický princip), b) „platónská“ (metafyzická podstata), c) „homérská“ (mytická postava). Například archetyp Venuše lze vidět jako psychologickou schopnost vnímání krásy a prožívání lásky, touhy po kráse a lásce a jejich uskutečňování, atd. V platónském smyslu se Venuše stává metafyzickým ztělesněním Eróta a Krávy. Co by mytická postava je řecká bohyně Afrodité římskou Venuší – bohyní lásky a krásy.

Je třeba říci, že důležitým teoretickým pilířem moderní astrologie je astrologie tradiční, která je spojena s astronomií. Právě její zásluhou došlo k pojmenování viditelných planet – Slunce, Luny, Merkura, Venuše, Marse, Jupitera a Saturna v souladu s jejich archetypovou povahou, tudíž v souladu s povahou mytických bohů jim vládnoucích. Tarnas o tom píše¹⁰⁶: „Všechny planety byly tedy spojovány s archetypickými principy mající vlastnosti svých mytických vládců, a moderní astrologická teorie a praxe dále rozvíjí tyto základní korespondence.“

Moderní a Vodnářská astrologie nekategorizuje planety tradičním způsobem, nýbrž podle zcela nového systému. Ján Kaleta poukazuje¹⁰⁷ na Dana Rudhyara, který tento přístup použil mezi prvními. D. Rudhyar rozlišuje planety na „osobní“ (involuční) (Merkur, Venuše, Mars, Jupiter, Saturn), „transformační“ (evoluční) (Uran, Neptun, Pluto) a „světla“ (Luna a Slunce).

---

¹⁰⁵ R. Tarnas: Prométheus a Uran, Sagittarius, 2004, str. 19

¹⁰⁶ R. Tarnas: Prométheus a Uran, Sagittarius, 2004, str. 20

¹⁰⁷ J. Kaleta, Astrologie vodnářského věku, Poznání, 2004, str. 226, 13

5. Astrologická symbolika

5.1 Charakteristika planet

Charakteristiku každé planety zde rozdělují na části A a B, přičemž část A je věnována analogiím planety a B se zabývá symbolem planety jako takovým.

Analogie planet jsou v mé práci založeny na starověkém a renesančním pojetí celku, avšak zaměřeny na principy, mytologické postavy a osobnost člověka.

5.1.1 Slunce

A)

Domicil:	Lev	Detriment:	Vodnář
Povýšení:	Beran	Pád:	Váhy
Archetyp:	hrdina, otec, král	Stín:	samolibý, velikášský

Slunce je vládcem znamení Lva a spolu s ním tvoří analogii k pátému domu.

Představitelé slunečního principu: ¹⁰⁸

„Jako vůdčí osoby a silné osobnosti: otcové, vládcí, autority, politici, organizátoři, nositelé poct; ale i egoisté, tyrani, hochštapleři, osob trpící velikášstvím.“

Mytologické postavy:

Heliós (řecký), Sol (římský) bůh slunce, především pak Apollón – bůh jasného dne, léčitelství a moudrosti.

Silné stránky¹⁰⁹:

Sebevědomí. Energický rozvoj vlastní osobnosti. Výrazná, působivá osobnost.

Zdravé sebevědomí, velmi živé, vyzářující teplo, srdečný, velkorysý, tvořivý, samostatný a sebejistý člověk.

Problematické stránky:

Samolibost, přeceňování vlastních schopností, nafoukanost, arogance nebo naopak labilita, podřízený postoj bez vlastní vůle, osoba má značné obtíže s rozvojem vlastního já a uplatňování sebe sama.

---

¹⁰⁸ Hajo Banzhaf, Klíč k astrologii, str. 18

¹⁰⁹ tamtéž

Cíl: Úsilí stát se tím, čím skutečně je, to znamená uplatnit svá osobní specifika. Hledání své skutečné identity, vlastního nitra, touha po celosti. „Cesta hrdiny“ k sobě samému.¹¹⁰

B)

Symbol Slunce je složen z kruhu (představujícího *ducha*), v jehož středu leží bod (vyjadřující jednotu, střed, centrum). Stejně tak, jako je Slunce středem našeho planetárního systému, kolem něhož krouží ostatní planety, je spojováno na úrovni lidského těla se srdcem, tudíž s naší životní silou proudící z našeho středu, s naší vitalitou, se schopností být aktivní.

Brigitte Hamannová¹¹¹ o Slunci píše: „Slunce jako zdroj světla nám dává možnost vidět.“ V tomto případě autorka však nemíní pouze tělesný zrak, nýbrž „vnitřní vidění a poznávání“ (str. 145, odst. 2.), které hluboce souvisí s jedincem a jeho schopností uvědomění. Světlo je zde „světlem poznání“, díky němuž bytost dozrává v úplnější osobnost. B. Hamannová¹¹² k tomu dodává: Symbol Slunce tak ukazuje naše nejhlubší, nejvnitřnější jádro osobnosti, k němuž chceme proniknout na cestě uvědomování, ukazuje centrum naší osobnosti a to, kam vede naše životní cesta.“

Jako je Slunce autonomní silou našeho solárního systému, tak je i „obrazem“ naší autonomní a individuální osobnosti v nás, jež čeká až začne aktivně tvořit a rozvíjet se.

Nabízí se zde ještě jiné, dle mého názoru, mnohem komplexnější vyjádření podstaty solárního archetypu. Slunce podle něj představuje princip energie a moci. Elman Bacher¹¹³ zmiňuje prapříčinu – Logos (Slovo), která si při zrodu své manifestace zvolila pro svoji existenci prostor ve tvaru koule a umístila svoji veškerou energii do jejího středu – tím se materializovalo Slunce – neboli střed manifestace. Je Vůlí prapříčiny (Slova), prostupuje každou část celého tohoto prostoru.

Z centra – ze Slunce – vznikly různé „oblasti“ (tj. planety) evoluční aktivity. Tyto planety jsou svému Stvořiteli v podobném vztahu, v jakém je každá z barev k Principu Světla. Osoba žijící podle „slunečních principů“, totálně splývá se Zdrojem, protože se nenechá ovlivňovat vlastními pocity (či puzením energií planet tj. např. Měsícem, Martem), netouží po úplném zvládnání a řízení všech záležitostí vlastního života,

---

¹¹⁰ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 19

¹¹¹ Brigitte Hamannová: Dvanáct archetypů, str. 145

¹¹² tamtéž

¹¹³ E. Bacher – Hlubinná astrologie, (astrologické studie) svazek I. a II., Sursum 2000, str. 37

rozhoduje se na základě vyzařování ze svého vlastního centra. Tím se stává opravdovým „tvůrcem“, neboť žije svůj život ve vědomí kopírujícím vědomí reprezentované Sluncem.

I J. Kaleta¹¹⁴ se vyjadřuje o Slunci jako o principu individualizace a vědomí. Solární vliv shrnuje takto¹¹⁵ : „Slunce samotné je archetypem Vědomí, a tedy jeho postavení ve znamení a domě určuje způsob a oblast životního prožitku osobnosti. I když v souboru archetypických energií všech ostatních planet reprezentuje Vládce a zastupuje Monádu, přesto prožitek vědomí na osobní úrovni nelze hodnotit kvalitativně stejným způsobem jako prožitek vědomí Vyššího já.“

S Lunou patří mezi „Světla“ a společně symbolizují Stvořitele a stvoření – „ducha“ a hmotu. Podle J. Kalety¹¹⁶ představuje cyklický soli-lunární pohyb prostoupení vědomí hmotou nebo cyklické přibližování se podvědomí ke slunečnímu vědomí.

Slunce v horoskopu vypovídá o:¹¹⁷

1. aktivitě, nezávislosti, samostatnosti, míře samostatnosti a manipulovatelnosti a schopnosti vymezit si hranice,
2. schopnosti stanovit si cíle a jejich dosažení, velikosti síly vůle a schopnosti prosadit se, cílevědomosti, rozhodnosti a síle k seberealizaci,
3. jednání a zcela konkrétním chování,
4. sebedůvěře,
5. těžišti života vlastníka horoskopu, oblasti přinášející pocit naplnění a seberealizaci,
6. vztahu k autoritám,
7. utváření životního rytmu osoby,
8. míře vitality, zdraví, aktivity a veselosti.

---

¹¹⁴ J. Kaleta, Astrologie vodnářského věku, Poznání, 2004, str. 226, 13.1.

¹¹⁵ J. Kaleta, Astrologie vodnářského věku, Poznání, 2004, str. 228, 14.1.

¹¹⁶ J. Kaleta, Astrologie vodnářského věku, Poznání, 2004, str. 227

¹¹⁷ Brigitte Hamannová: Dvanáct archetypů, str. 145

5.1.2 Měsíc

A)

Domicil:	Rak	Detriment:	Kozoroh
Povýšení:	Býk	Pád:	Štír
Archetyp:	matka, dítě	Stín:	

Luna je vládcem znamení Raka a spolu s ním tvoří analogii ke čtvrtému domu.

Představitelé měsíčního principu: Ti, jež jsou v pozici starajícího, pečujícího, pomáhajícího. „lékaři, léčitelé, zdravotní sestry, duchovní pastýři, terapeuti, ale i zástupci snového směru a fantazie v umění, v písemnictví, v cirkuse a divadle.“¹¹⁸

Mytologické postavy:

Tři podoby ženského božstva coby spodobnění životních fází: 1. Artemis (řecká), Diana (římská) = růst; 2. Seléné (řecká), Luna (římská) = žena, zralost; 3. Hekaté (řecká), Hecaté (římská) = stařena, zánik.

Silné stránky:

Niternost. Pod vlivem pozitivních aspektů dochází k rozvoji citlivosti, schopnosti psychicky se otevřít. Důvěra v síly, jež si ani neuvědomujeme a jež vedou člověka. Citová stálost a zdravý vztah k rodině, původu, domovu, zejména k matce a k vlastnímu mateřství.

Problematické stránky:

Náladovost. Negativní aspekty upozorňují na emocionální zranitelnost, uzavřenost, nedůvěru, strach, podrážděnost, nevypočitatelnost, ale také samolibost, lenost a zahálku.

Cíl:¹¹⁹ „Rozvoj citového života a fantazie, setkávání s duševními obrazy. Snaha po emocionálním bezpečí a blízkosti.“ Snaha budovat domov, založit rodinu, být její platnou součástí. Přání být oblíbený nebo populární.“

---

¹¹⁸ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 21

¹¹⁹ tamtéž

Symbol Luny znázorňuje srpek přibývajícího Měsíce, ale současně i jako polokruh představuje duši a oblast citů. Odedávna hrál vedle Slunce hlavní roli v magických a náboženských představách většiny národů. Jeho vliv na pozemský život byl a je patrný. Měsíční fáze a pohyb Měsíce souvisí s hlavními rytmy na Zemi: je spojován s přílivem a odlivem, jež způsobuje svou gravitační silou, obecně ovlivňuje cyklické procesy a rytmy lidského života/organismu, organismu zvířat a rostlin, zejména souvisí „... s cyklem ženského organismu, a tím s plodností, s plazením a těhotenstvím a s jakýmkoli vegetativním růstem a rozvojem stejně jako s životně důležitými tekutinami (např. tok lymfy) a především vlhkem.“¹²⁰

B)

Luna představuje princip mateřství. Symbolizuje jednu ze základních forem projevů života – podstatu ženskosti. Stejně jako Slunce je Luna jedním ze základních kamenů stavby celého horoskopu, značí kořeny, z nichž vyrůstají další pasivní a emocionální části osobnosti. Spolu s Venuší tvoří Luna jednu část polarity – esenci ženskosti, (příčemž Slunce-Mars je druhou polovinou – esencí mužskosti).

Znamení, v němž stojí Luna, ukazuje v horoskopu ženy – potenciální matky na to, jakou matkou tato žena bude, nebo může být. Aspektace této planety vypovídá o tom, jaký charakter budou mít její prožitky v mateřství. U muže postavení Luny odráží jeho zážitky z domova, jeho vztah k ženám obecně, ale i zastoupení role matky.

Luna symbolizuje procesy v podvědomí a mínění – názory – náhledy, které jsme získali od rodiny a z nejbližšího okolí, a které nemusí mít souvislost s naším aktuálním zrozením, nýbrž nás přesahují rodinou a jejími tradicemi a společností, v níž se nacházela. J. Kaleta¹²¹ to shrnuje: „Představuje astrální rovinu bytí, naplněnou vším, co koresponduje s citovou oblastí člověka. Lunární archetyp nás spojuje s naší rodinou, rodem, rasou, lidstvem, jako je pupeční šňůrou malý rostoucí organismus propojen s organismem matky.“ B. Hamannová¹²² ji vidí zase takto: „Z psychologického hlediska symbolizuje Měsíc náš základní citový postoj, výchozí stav naší duše, naše základní „naladění“, také nevědomé, instinktivní pocity a vzory emocí, které prožíváme v každodenních situacích.“

---

¹²⁰ Brigitte Hamannová: Dvanáct archetypů, str. 117

¹²¹ J. Kaleta, Astrologie vodnářského věku, Poznání, 2004, str. 233

¹²² Brigitte Hamannová: Dvanáct archetypů, str. 119

Luna představuje nevědomí celé společnosti a naše subjektivní hledisko, a také to, do jaké míry jsme připoutáni k lidem a věcem, jaké pocity k nim chováme. Elman Bacher¹²³ se k tomu vyjadřuje takto: „Dokud je zohledňován osobní postoj, zúčastňují se na „realitě“ i naše pocity. Luna tedy představuje naše subjektivní uvažování mající kořeny v rodině a v kolektivním nevědomí. B. Hamannová¹²⁴ se na to dívá podobně: „Je to náš pohled „na svět“ a naznačuje, zda svět prožíváme např. jako přívětivé, dobré místo, nebo jako něco nejistého, ohrožujícího či nestabilního.“ Dále píše: „Tyto prvotní vzorce a duševní reakce se aktivizují v dětství, a tak má Měsíc silný vztah k rannému dětství a k matce, příp. osobě, která pro nás představovala mateřskou postavu.“

Luna ztvárňuje kolektivní nevědomí – paměť národa – a matku, která svému dítěti, jedinci, zprostředkovává kontakt a identifikaci se svým národem (rasou). Zajišťuje, abychom svoji zem milovali tak, jako dítě miluje svou matku.

K popisu tohoto vztahu cituji opět Elmana Bachera¹²⁵, jeho symbolickou paralelu: „Dokud vědomí příslušnosti k národu nebo rase přetrvává v podvědomí jedince, je tento jedinec spoután vazbou, rasového citění podobně, jako je dítě připoutáno, vazbou na matku, pokud cítí, že její láska je pro něj první a poslední věcí života“. Obě tato rozpoložení mysli Bacher přirovnává k dětinství. K vyspělosti se vyjadřuje takto: „Pokud jedinec emocionálně vyspěje, stanou se všechny matky jedinou Matkou, lidé všech národů se stanou Bratry a Sestrami a jiné či všechny země se pro něj stanou Domovem“. K této vyspělosti došlo právě u části respondentů, většinou studentů psychosociálních věd, kteří se stanou „matkou“ o potřebné, opuštěné, zapomenuté atd., aby jim zajistili chybějící zázemí, pocit bezpečí, a aby jim získali pozornost společnosti.

Obecně lze o Luně říci, že vypovídá o mateřském principu, o tom, co je v nás primárně ženské, o naší schopnosti oddat se, poskytovat péči, ochranu, bezpečí, výživu, o naší mateřskosti a způsobu, kterým proudí naše city – tedy míru schopnosti se emočně otevřít a také zpřístupnit citům druhých osob.

---

¹²³ E. Bacher – Hlubinná astrologie, (astrologické studie) svazek I. a II., Sursum 2000, str. 47

¹²⁴ Brigitte Hamannová: Dvanáct archetypů, str. 119

¹²⁵ E. Bacher – Hlubinná astrologie, (astrologické studie) svazek I. a II., Sursum 2000, str. 48

V horoskopu Luna vypovídá o:

1. způsobu, jakým je osobou vnímán svět, její základní postoj ke světu (bezpečí × ohrožení),
2. obrazu dětství a obrazu matky,
3. schopnosti přijímat dojmy, otevřít se a nechat emoce volně plynout,
4. míře potřeby jistoty a bezpečí,
5. postoji k mateřství.

Podle Moderní astrologie je Luna jedním ze „světel“ (viz poslední odst. Slunce).

J. Kaleta¹²⁶ se o ní zmiňuje jako o symbolu podvědomí, hmoty, stvořeného. Spojuje ji s védským pojmem „prakrti“ (tj. hmota), kdežto Slunce analogizuje s „purušou“ (tj. duch).

5.1.3 Merkur

A)

Domicil:	Blíženci a Panna	Detriment:	Střelec a Ryby
Povýšení:	Panna	Pád:	Ryby
Archetyp:	obchodník, vyzvědač	Stín:	lump, lhář

Merkur vládne znamení Blíženců a Panny, tvoří s nimi analogii ke třetímu a šestému domu.

Představitelé Merkurova principu:

Učitelé, žáci, studenti, básníci, obchodníci, analytikové, lékaři, kritici, badatelé, novináři, jazykovědci, řečníci, tlumočníci, advokáti, ale i padělatelé a falešní hráči, zloději, lháři a podvodníci.

---

¹²⁶ J. Kaleta, Astrologie vodnářského věku, Poznání, 2004, str. 226.

Mytologické postavy:¹²⁷

„Hermés (řecký), Merkur (římský) – poslové bohů s okřídlenými botami, zprostředkovatelé mezi nebem a zemí. Bůh cest a cestování, obchodníků, pastýřů, zlodějů a pocestných. Bůh jazyka, průvodce duší do podsvětí. Posel snů.“

Silné stránky:

Chytrost. Rychlé a jasné chápání. Realizace myšlenek a idejí. Dar chytře vyvozovat závěry, analyzovat, diferencovat a kombinovat; schopnost vnímání a dobrý pozorovací talent, vynikající schopnost orientace, analytické a logické myšlení, schopnost posuzovat a rozhodovat. Zvídavost a shromažďování informací. Dychtivost po vědění. Obratnost při vyjadřování, pohotové a řečnické nadání. Metodické pochybování vedoucí k stále diferencovanějšímu náhledu.

Cíl: Shromažďovat, zprostředkovávat a třídit informace. Hledat nové poznatky a cesty. Kriticky přezkoumávat a jemně diferencovat myšlenky, ideje a teorie podle logických hledisek i podle jejich užitečnosti.

Symbol Merkura je tvořen kruhem, polokruhem a křížem. Poukazuje tedy na to, že zde dochází ke spojení ducha, duše a těla. Z hlediska astrologie sjednocuje Slunce (ducha, vědomí), Měsíc (duši, cit) a Zemi (hmotu).

B)

MERKUR – princip vnímání a pojmání

O Merkuru Bacher¹²⁸ píše: „Merkur symbolizuje Intelekt, pomocí něhož jsme schopni interpretovat, rozeznávat, klasifikovat, analyzovat a hodnotit pozemské události a jevy. Jako princip Identifikace také symbolizuje „přiřazení názvů“, „tvorbu slov“ a formování myšlenek do mluvené a psané podoby. Je symbolem vědomé komunikace a vnímání. Představuje takový stav vědomí, kdy nejsme ovlivňováni svými citovými výlevy a citovými komplexy ve svém podvědomí.“

Merkur také představuje schopnosti učit se „cizímu“ jazyku. Jde o to, že je schopen prolomit „psychickou bariéru“ mezi „cizinci“ (nemyslím jen cizince v pravém slova

¹²⁷ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 23

¹²⁸ E. Bacher – Hlubinná astrologie, (astrologické studie) svazek I. a II., Sursum 2000, str. 64

smyslu, ale i jedince různě psychicky poškozené), do jisté míry tím nahrazuje silnější pocit sounáležitosti. Je jednou z částí „mentálních stupňů“ (tj. Luna – Merkur – Jupiter – Neptun). Luna symbolizuje, jak E. Bacher¹²⁹ píše, tzv. „mysl instinktů“ díky tomuto přemýšlíme podle „zdeděných vzorů a zvyků“ – to znamená, že myslíme dle zvyků národa, uvažujeme v intencích citů, strachu, touhy, předsudků a instinktivního hledání bezpečí. Ale Merkur přináší individuální volbu, představuje „myšlenky zbavené zkreslujících citů a podvědomých negativních prvků. Neptun symbolizuje psýché, telepatii a tu část vědomí, skrze níž se může jedinec stát nástrojem duchovních sil. Pod Jupitera pak spadá uvažování o morálce, ale i myšlenky vyzdvižené na úroveň zásad.

Podle Vodnářské astrologie je první z involučních¹³⁰ planet – „sil“. Jejich počet vyvolává představu pěti fyzických smyslů. J. Kaleta¹³¹ tyto planety komentuje: *„Involuční tvořivé síly jsou potřeba k rozvíjení kvalit osobnosti, které by umožnily přežít bytosti na hmotné pozemské úrovni.“*

5.1.4 Venuše

A)

Domicil:	Býk a Váhy	Detriment:	Beran a Štír
Povýšení:	Ryby	Pád:	Pád: Panna
Archetyp:	múza, milenka, kráska	Stín:	Persefona, „femme fatale“

Venuše je vládcem znamení Býka a Vah, spolu s nimi tvoří analogii ke druhému a sedmému domu.

Představitelé Venušina principu¹³²: „Všichni lidé, kteří do světa vnášejí krásu a lásku.“

---

¹²⁹ E. Bacher – Hlubinná astrologie, (astrologické studie) svazek I. a II., Sursum 2000, str. 67

¹³⁰ Involuce – zde ve významu provázání ducha a hmoty, oživení hmoty duchem

¹³¹ J. Kaleta, Astrologie vodnářského věku, Poznání, 2004, str. 227

¹³² Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 25

Mytologické postavy:

Bohyně lásky, krásy, umění a harmonie: Afrodité (řecká), Venuše (římská)

Silné stránky:

Úsilí o harmonii, vyrovnanost, usmíření, empatii a porozumění. Přála by si být uctívána, hýčkána a rozmazlována. Má ráda přepych, eleganci a jemné způsoby. Jejími přednostmi jsou trpělivost, oddanost, pochopení, přejícnost, srdečnost, družnost, přítulnost, povzbuzování a nesobeckost. Vkus a talent. „Dovede smyslně, s dobrým vkusem a kultivovaně užívat života.“¹³³ Raduje se ze všeho krásného.

Problematické stránky:

Faleš, nevěra, marnivost, povrchnost, nevkus, rafinovanost, pervezita, lačnost po majetku, nechává se unášet svými pudy, lenost, bez zábran, „infantilně dotěrná“¹³⁴, drzost, hrubost, povýšenost a hádavost. Obtěžuje.

Cíl ¹³⁵: „Být žádaná a vyhledávat, navazovat a utvářet vztahy. Kultivovat lásku a erotiku až do jejich nevyšších forem. Vyjadřovat v našem světě krásu, umění a harmonii a rozvíjet je.“

B)

Venuše symbolizuje princip dokonalé manifestace. Je ženského a magnetického charakteru. Ztělesňuje vědomí harmonie. Povahu Venuše lze dobře vystihnout srovná-li se s Marsem: Mars nám pomáhá žít jako individuality – uvnitř sebe a pro sebe. Optimálně se jeho vibrace projevují tak, že Já je založeno na důvěře ve svoji vlastní celistvost. Ale osoba nemůže ostatním „nic dát“, pokud si neuvědomí, kým a čím je uvnitř, jaký je její potenciál a dokud se nerozhodne jej realizovat. (Z tohoto důvodu se Mars podílí na vzniku karmy). Převládají-li u člověka vibrace Marta, podléhá tento jedinec tendencím využívat svého uvědomění k ovlivňování života druhých lidí, k jejich ovládnutí, komandování a podrobování si jich pro své osobní zájmy. Mars se chová

---

¹³³ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 24

¹³⁴ tamtéž

¹³⁵ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 25

destruktivně, tj. jako ničitel vztahů. Oproti tomu Venuše „ví“, že naplnění vztahů spočívá v takových projevech naší osobnosti, které současně prospívají ještě někomu dalšímu. O vibracích Venuše se E. Bacher¹³⁶ zmiňuje takto: „Vibrace Venuše podmiňují naše schopnosti jednat – nebo se o to snažit – ve smyslu harmonické komunikace s ostatními lidmi, naši ochotu spolupracovat a pomáhat, projevovat dobrou vůli a prosazovat konstruktivní ideje.“

Venuše souvisí s láskou a příjemnými stránkami života. Bylo již psychologicky dokázáno, že láska je tou nejlepší motivací pro splnění úkolů a zvládnutí zodpovědnosti. Pokud milujeme, nalezneme také větší odvalu a hlubší víru, jež nám pomohou „odlehčit břemeno“. Přináší s sebou také naplnění, které je hlubší a dostavuje se více uspokojení >> pokud je úsilí postaveno na základech lásky, štěstí a entuziasmu. Proto lze Venuši považovat za základnu *zdokonalení podstaty vztahů*.

V každém horoskopu Venuše symbolizuje estetické schopnosti, milostný potenciál vlastníka horoskopu; rovnováhu, míru a vkus ve správně pěstovaných vztazích; instinktivní estetické reakce – vnitřní schopnosti vnímat a oceňovat barvy, linie, křivky a proporce. Tato planeta představuje *kultivovaný vkus* – ohodnocení, které dokáže rozlišovat.

5.1.5 Mars

A)

Domicil:	Beran a Štír	Detriment:	Býk a Váhy
Povýšení:	Kozoroh	Pád:	Rak
Archetyp:	hrdina, dobyvatel	Stín:	násilník, ničitel

Mars ovládá znamení Berana a tradičně znamení Štíra, spolu s nimi tvoří analogii k prvnímu a osmému domu.

---

¹³⁶ E. Bacher – Hlubinná astrologie, (astrologické studie) svazek I. a II., Sursum 2000, str. 56

Představitelé martického principu:

Pionýři, dobyvatelé, bojovníci a odvážní podnikavci; dobrodruzi, vojáci a svůdníci. Ti, kdo zachází se zbraněmi a ostrými nástroji. [Jejich odvrácenou stranou](#) jsou zaslepení ničitelé, fanatici, egoisti, tyraní a všichni mučitelé.

Mytologické postavy: Arés (řecký), Mars (římský) – bůh války.

Silné stránky:

Rozhodnost. Energie nasazená cílevědomě, energicky s vysokou vytrvalostí. „Impozantní vůle, velká angažovanost a značná, nikoli však slepá ochota riskovat.“¹³⁷ Agresivita osoby je schopna najít vhodný – dosažitelný cíl a současně se spontánně, odvážně, rozhodně, s vášní a zaujetím vybíjí a rozvíjí. „Silné, ale zvladatelné puzení. Uspokojení ze sexuální rozkoše.“¹³⁸

Problematické stránky:

Surovost. Nepředvídatelné výbuchy nahromaděné agresivity. Osoba je hnána netrpělivostí a slepými pudy. Nemá zábrany. (Sadismus). Agresivita působí pouze destruktivně, sebezničující. Frustrace v oblasti sexuality + její extrémně násilné a neuspokojující formy.

Cíl: Martova síla je člověku nápomocna na cestě k seberealizaci, rozvoji, nalezení pravé povahy a k prosazení - prvenství. Je to bojová energie, jež pomáhá k vítězství. Je zde ale i temná stránka, jako je násilné bezpráví, loupení, vraždění, pomsta, válečné zločiny, kde vítězí násilí nad právem.

---

¹³⁷ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 26

¹³⁸ tamtéž

B)

MARS – princip síly

Mars¹³⁹ spolu se Sluncem symbolizují manifestaci energie mužné síly. Slunce představuje kreativní centrum bytí (viz Slunce), Mars energii plynoucí podobně jako krev životy bytostí – umožňuje růst, pohyb a rozvoj.

Mars je egoistický, separační, haštěřivý a dynamický. Lidé pod jeho silným vlivem říkávají formulace typu¹⁴⁰: „ Já jsem..., Já chci..., Já získám..., Já se ubráním..., Já porazím své protivníky..., Já musím přežít...!“ Působením Marta nahlížíme na ostatní jedince, události a věci jako na překážky, jež je třeba překonat, abychom mohli spokojeně žít a rozvíjet se.

V horoskopu ztělesňuje Mars centrum vysílající naše snahy o rozvoj ve všech oblastech. „Reprezentuje *naši touhu žít, odhodlání pokračovat v cestě, nutkání jít stále vpřed a stále výš.*“¹⁴¹

Jeho energie se dá optimálně použít jako prostředník pro sjednocování se s ostatními lidmi. (viz harmonická transmutace v Emocionální triádě: Mars – Venuše – Uran).

Mars také v horoskopu ukazuje nakolik vkládáme nadšení, entuziasmus, energii a úsilí do svého života a do okolností, které jej formují.

5.1.6 Jupiter

A)

Domicil:	Střelec, Ryby	Detriment:	Ryby, Panna
Povýšení:	Rak	Pád:	Kozoroh
Archetyp:	velekněz, misionář	Stín:	farizej, samolibý, svěhlavý člověk

---

¹³⁹ viz Venuše

¹⁴⁰ E. Bacher – Hlubinná astrologie, (astrologické studie) svazek I. a II., Sursum 2000, str. 80

¹⁴¹ E. Bacher – Hlubinná astrologie, (astrologické studie) svazek I. a II., Sursum 2000, str. 81

Představitelé jupiterského principu:¹⁴²

„Velké vzory a (nebo) vzdělané osobnosti“. Například: kněží, filozofové, učenci, právníci, učitelé, vychovatelé, přírodní léčitelé, lékaři, dobrodruzi, světoběžníci, mecenáši, atd.

Mytologické postavy:

Zeus (řecký), Jupiter (římský) – otec bohů a vládce Olympu. (H. Banzhaf, str. 29): „Ochránce lidí, vítěz, strážce práva, svobody, rodiny a pořádku.“

Silné stránky:¹⁴³

„Vysoce vyvinutá etika a morálnost, silná vnitřní víra a důvěra v sebe sama a v život.“ Propůjčuje dar velkorysosti, spravedlivosti, dobroty, milosrdenství, úcty a umění odpouštět, vědomí odpovědnosti, dar chápat vyšší smyslové souvislosti. Je odpověden za lidské štěstí – místo, kde v horoskopu stojí, člověk prožívá s důvěrou a vírou v úspěch.

Problematické stránky:

Celkové „zbytnění“ na těle, na duchu i na charakteru. Jupiterova energie zde vyvolává fanatismus, samolibost, povrchní postoje. „Sklon překračovat svévolně zákony, přehnaná životní očekávání a nároky, předstíraná velkomyslnost, netolerance“¹⁴⁴

Cíl: Dosáhnout pravdy z hlediska vyššího poznání, nadřazených morálních principů a hodnost. „Hledání osobního boha“¹⁴⁵. Štěstí a naplnění.

---

¹⁴² Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 29

¹⁴³ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 28

¹⁴⁴ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 28

¹⁴⁵ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 29

B)

Jeho energie a vibrace jsou „předvojem“ transcendentálních planet – Urana a Neptuna. Pro duchovní energie představuje cestu k vnějššímu světu.

Jupiterovy vibrace působí vždy o něco silněji, než je třeba. Svým způsobem navazuje na Marta, ale je mnohem hravější, pokrokový a komplexní. Působí-li na člověka, dělá z něj nadšeného, veselého, pokrokového a štědrého milovníka života.

E. Bacher¹⁴⁶ se k ctnostem Jupitera vyjadřuje takto: „Jupiter charakterizuje naši schopnost dávat – srdečně, štědře a moudře.“

Jupiter představuje laskavost, zájem o životy ostatních bytostí. Poskytuje nám dovednost pomoci tím nejlepším z nás – z našeho srdce – duše – i našimi hmotnými statky. Opět cituji E. Bachera¹⁴⁷: „Jupiter je lidumil, což se projevuje v náboženské dobročinnosti. Díky této planetě vládneme silou, pomocí níž můžeme, individuálně nebo kolektivně, *zlepšit okolnosti života na této planetě.*“

Působení této planety se nejplněji projeví, rozdává-li jedinec, s pocitem vděčnosti za vše, co dostal. E. Bacher říká¹⁴⁸, že „upřímná vděčnost – pocíťovaná vůči člověku nebo Bohu – „otevřívá“ zrozcovo vědomí a ladí jej do tóniny rozvoje a rozmachu projevů jeho individuality.“ Jupiterovy vibrace přinášejí člověku dary. Je-li ten ochoten se o ně podělit, dostaví se další energie vyživující jeho mysl, duši i tělo – nechá-li ji na sebe jedinec působit, stává se pro něj vzpruhou, neboť ji může použít v oblastech své osobnosti, jež jsou ztuhlé, nezdravé a zablokované.

5.1.7 Saturn

A)

Domicil:	Kozoroh a Vodnář	Detriment:	Rak a Lev
Povýšení:	Váhy	Pád:	Beran
Archetyp:	starý, moudrý muž, poustevník	Stín:	Zahořklý člověk

---

¹⁴⁶ E. Bacher – Hlubinná astrologie, (astrologické studie) svazek I. a II., Sursum 2000, str. 89

¹⁴⁷ tamtéž

¹⁴⁸ E. Bacher – Hlubinná astrologie, (astrologické studie) svazek I. a II., Sursum 2000, str. 89

Představitelé saturnského archetypu:

Filozofové, mudrci, poustevníci, mniši, starší lidé, předkové. Zákonodárci, soudci, kritici, „šedé eminence“, mentoři, architekti, sochaři, stavebníci.

Mytologické postavy:

Chronos (řecký), Saturn (římský) – tedy pán času a strážce hranice mezi životem a smrtí, mezi časovostí a věčností (právě proto v horoskopu je jedním z indikátorů karmických lekcí). „Zároveň však vládce Elysia, ostrova blažených a vládce Zlatého věku.“¹⁴⁹

Silné stránky: Saturn dává člověku vědomí toho, že všechno musí činit s opravdovou pokorou a upřímnou skromností. Poskytuje sílu „zůstat si věrným“ a zvládnout i nejtěžší (životní) úkoly. Přenáší ale také ctižádost spojenou s obdivuhodnou vytrvalostí, úsilí o materiální zabezpečení a veřejné uznání. Obdarovává zrozence mimořádnou svědomitostí, ukázněností, výkonností, spolehlivostí, trpělivostí a skromnou vyrovnaností.: „Stanovuje pravidla, vymezuje hranice, vytváří jasné struktury, vydává zákony a sleduje jejich dodržování, zajišťuje řád a bezpečnost.“¹⁵⁰

Problémové stránky:

Úzkostlivost, obavy z neúspěchu, z neoblíbenosti. Konflikty s autoritou, zahořklá zatvrzelost, neblahá pýcha, (chladný kalkul). Saturn zde blokuje a potlačuje všechny životaschopné impulsy a zároveň je v ohrožení, že propadne depresi, melancholii, zahořklé sebelítosti a mučivým úvahám. Potlačený citový život, nepružnost, servilita, podřízenost, ubohost, osamělost, komplex méněcennosti, nucení se k výkonu. „Naprostý nedostatek lidského tepla a srdečnosti i jakékoli hravosti v životě.“¹⁵¹ Zábrany, zaujatost, hrubost, zloba, chlad, úzkoprsost, uzavřenost.

---

¹⁴⁹ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 31

¹⁵⁰ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 30

¹⁵¹ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 31

Cíl: Nabývání životních zkušeností a moudrosti. Jednoznačnost, sebekontrola, dobrovolné respektování hranic, jež si sám vytyčil. „Rozvoj samostatné osobnosti a neotřesitelné sebedůvěry díky realizaci skutečných vlastních schopností a opravdového poslání. Saturn usiluje o to, aby člověk pohlédl do tváře nepřikrášlené pravdě – holé realitě a koncentroval se na podstatné.“¹⁵²

B)

SATURN – „musíš se podřídit“

Na Saturn lze nahlížet jako na měřítko našeho poroku v aktuálním cyklu zrození.

„Saturnovo postavení v horoskopu ukazuje na oblast, kde se projevy Ducha kondenzují nevíce, kde vládne největší zodpovědnost, kde v minulosti nenastalo naplnění, a tudíž na oblast, v níž bude třeba vynaložit největší duchovní úsilí v rámci této inkarnace.“¹⁵³

Saturn představuje síly vytyčující hranice a vše limitující. Tato planeta nutí jedince projít určitou oblastí, prožít si ji a získat v ní (z ní) zkušenosti, které nás obohatí a zároveň posunou dále v našem vývoji. Ukazuje na místo, kde je třeba se zdokonalit a posbírat co nevíce zkušeností. Z hlediska hlubinné astrologie jsou tato místa nezbytná pro vývoj duše. Saturn symbolizuje místa, kde jsme do určité míry nezkušení, nevyzrálí, kde máme problém.

Lidé nejčastěji zmiňují slovo „strach“, když se vyjadřují k pocitu, který v nich Saturn vyvolává. Saturn vyvolává strach, poněvadž narušuje pocit bezpečí a pohody. E. Bacher¹⁵⁴ se o tom zmiňuje takto: „Nejistota na vnitřních úrovních ztělesňuje všechno to, co zůstalo nenaplněno v duchovní oblasti. Disharmonické aspekty Saturna poukazují na to, co ještě Ego, neboli Vyšší Já, považuje ve vztahu k absolutní dokonalosti osobnosti za nekompletní nebo chybějící.“

Lidé silně zatíženi Saturnem mívají často pocity neschopnosti dosáhnout toho, po čem touží, a že jim život nepřeje. Liz Greeneová¹⁵⁵ o těchto lidech píše: „Když se jim podaří vyrovnat se se svými stínovými vlastnostmi – neboť toto postavení Saturna

---

¹⁵² tamtéž

¹⁵³ E. Bacher – Hlubinná astrologie, (astrologické studie) svazek I. a II., Sursum 2000, str. 105

¹⁵⁴ E. Bacher – Hlubinná astrologie, (astrologické studie) svazek I. a II., Sursum 2000, str. 106

¹⁵⁵ L. Greeneová, Saturn – Nový pohled na starého ďábla, Sagittarius, 1999, str. 83

poskytuje silnou vůli, pokud ji ovšem objevíme a používáme – většinou zjišťují, že tak jako se naučili ovládat svou frustraci, dokázali zvládnout i své touhy a ze své osobnosti udělají ukázněný nástroj.“

I když nám aspektující Saturn může pořádně „zatopit“, neměli bychom mít z něho strach, neboť situace, které nám nabízí jsou výzvy či příležitosti k tomu, abychom se zaměřili na integritu naší osobnosti, na sebeúctu, na naši sílu, odvahu a schopnosti. Konečně se máme naučit zvládnout situace – a přijmout tak konstruktivní postoj.

Pokud využíváme moci Saturna, vytrháváme své problémy i s kořeny. Čím více jej přijímáme jako určitý prvek prospívající našemu nitru, tím méně ho budeme považovat za signifikátora zátěže či frustrací.

Jeho poloha v určitém domě naznačuje druh zážitků a „naplnění“, v této oblasti má pro vlastníka horoskopu mimořádný význam. Místo, kde stojí tato planeta a její aspekty jsou právě tou „oblastí“, kde jedinec ještě nedošel naplnění. Má-li s touto planetou negativní aspekty (viz aspekty Slunce), měl by se přizpůsobit konstruktivním způsobem.

5.1.8 Uran

A)

Domicil:	Vodnář	Detriment:	Lev
Povýšení:	Štír	Pád:	Býk
Archetyp:	(moudrý) blázen, hrdina svobody	Stín:	

Představitelé Uranova principu: Vynálezci, technici, umělci. Revolucionáři, anarchisté, futurologové. Filozofové, svérázní samotáři, jogíni.

Mytologické postavy:

Uranos (řecký), Uranus (římský) – pán nebes. Symbol duševní plodnosti, tvořivých idejí a vyšších hodnot.

Silné stránky:

Individualismus. „Snaha o nezávislost a svobodu na všech úrovních (duchovní, duševní i materiální).“¹⁵⁶ Objevitelský duch, spontánní řešení. Dar intuitivního vhledu, originalita, nekonvenčnost, záliba v experimentování. Snaha dosáhnout univerzálního vědomí a úsilí o rozšíření vědomí.

Problémové stránky:

Revoluce a převraty. Nevypočitatelnost, bezohlednost, destrukce. Mimořádná svéhlavost. „Svoboda za každou cenu.“¹⁵⁷ Nepochota, nebo i neschopnost zabývat se denními „banalitami“.

Cíl: Realizace „skutečné demokracie, svobody a lidských práv. Platí zde heslo francouzské revoluce: Svoboda – rovnost – bratrství. Překonat staré struktury, představy, ideje a názory na individuální i kolektivní úrovni. Osvobození – zboření všech vazeb, pout, hranic či bariér.

B)

Elman Bacher¹⁵⁸ k Uranovi přiřazuje příkaz „vysvobod' se“. Dále navrhuje definici duchovního osvobození: „jsou to kroky ve vývoji jedince, kdy Ego – které dokonale a úplně splnilo příkazy Saturna v oblasti vztahů, zodpovědnosti, práce i užívání – se automaticky začne pohybovat na progresivně mnohem více odosobněné úrovni prožitků.“

Uran rozrušuje formy, vzdoruje krystalizaci (= Saturn), otevírá dveře. Je nejvyšším stupněm emocionální triády, v níž reprezentuje intenzitu a dynamiku funkcí.

Tato planeta představuje transcendenci, protože se již nepohybuje v oblasti hmoty, nýbrž v oblasti Duše. Elman Bacher¹⁵⁹ o něm říká, že je: „vládcem „nitra“ a jako takový se pohybuje za rovinou iluzorní reality, která se často označuje jako pravá podstata života.“

---

¹⁵⁶ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 33

¹⁵⁷ tamtéž

¹⁵⁸ E. Bacher – Hlubinná astrologie, (astrologické studie) svazek I. a II., Sursum 2000, str. 113

¹⁵⁹ E. Bacher – Hlubinná astrologie, (astrologické studie) svazek I. a II., Sursum 2000, str. 118

V životě člověka se neprojevuje negativně do té doby, dokud není zapotřebí zničit tendence krystalizace směřující v některé oblasti života.

Z hlediska kulturního vlivu, Uranovo působení začíná tam, kde končí Saturn (Saturn vyznačuje hranice osobního vědomí Já, symbolizuje kolektivní normy, dal by se přirovnat k Freudovu kulturnímu „Nadjá“, v negativní formě tj. legalismus, moralismus a „zkostrnatění“ struktur). S. Arroyo¹⁶⁰ vztah těchto dvou planet popisuje takto „Saturn je tak rigidní a omezující a Uran na druhé straně prolamuje tuto starou strukturu revolučními impulsy a strnulost saturnských hranic má obvykle za následek, že se tyto struktury zbourtí a rozpadnou se na kusy.“ Konkrétně se síla Urana v sociální oblasti projevila jako např. již zmíněný antiopresivní přístup.

V horoskopu představuje Uran zdroj možné geniality.

Na emocionální úrovni představuje „tvůrčí sílu“ vytvářející nové formy v umění, filozofii, vědě, atd, které byli zpočátku ve své době vnímány – považovány za radikální, extrémní a nové“. V mysli představuje to, čeho jsme se nikdy před tím nedotkli.

Jeho umístění signalizuje oblast, kde „musí“ mít individuum „volnost pohybu a projevu“.

Uran s sebou nese potenciál genia, ukazuje také, do jaké míry se člověk snaží pomoci ostatním lidem. Jeho analogií je XI.dům – dům přátel a znamení Vodnáře. Potřebujete-li je popsat – stačí si vybavit muzikál Hair (tedy jeho původní anglickou verzi) a úžasnou dobu hippies (= ideály rovnosti, volnosti, bratrství; zboření zkostrnatělých „struktur“...atd

Osobnosti se silným Uranským vlivem: Friedrich Nietzsche, Martin Heidegger, Voltaire aj.

---

¹⁶⁰ S. Arroyo, Astrologie, karma & transformace – Vnitřní dimenze horoskopu narození, Fontána 2003, str. 67

5.1.9 Neptun

A)

Domicil:	Ryby	Detriment:	Panna
Povýšení:	Rak	Pád:	Kozoroh
Archetyp:	mystik, jasnovidce, mučedník	Stín:	podivín, drogově závislý, (alkoholik)

Neptun je vládcem znamení Ryb a spolu s nimi tvoří analogii ke dvanáctému domu.

Představitelé neptunského principu:

1. skupina: kněží, kazatelé, mystici, okultisté, ošetřovatelé nemocných, homeopati, psychologové; 2. skupina: vysoce inspirovaní umělci, nadaní herci a básníci; 3. skupina: drogově závislí, podvodníci, kriminálníci.

Mytologické postavy:

Poseidón (řecký), Neptun (římský) – bůh moří, zemětřesení a úrodnosti.

Silné stránky:

„Hluboké vnitřní přesvědčení, pramenící často z osobní zkušenosti, že ve všem působí boží síla, kterou má člověk poznat.“¹⁶¹ Silné spirituální úsilí, velká vnímavost a senzibilita. Osoba výrazně usiluje o mystickou zkušenost. Nadání soucitného jednání s nádechem téměř neomezené účasti. Idealistický, měkký, schopný oddanosti a mediálně nadaný. „Plná důvěra ve vedení a ochranu ze strany vyšší moci.“¹⁶² Osoby narozené pod vlivem Neptuna mívají silné vizionářské schopnosti, vynikající schopnost empatie, vymykají se nezvyklým bohatstvím duševních obrazů a imaginace.

---

¹⁶¹ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 34

¹⁶² Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 34

Problémové stránky:

Podléhá snadno svodům a návykům, zejména drogám. Má značné problémy s vymezením své osoby až po nebezpečí naprostého ztotožnění s jinými lidmi.¹⁶³ Lidé pod vlivem negativních konstelací této planety se mívají problém s převzetím odpovědnosti za svůj vlastní život. Necháávají se rády strhnout a pohltit různými kolektivními proudy (od módy po masovou hysterii). Snadno upadá do vleku jiných.

Cíl: Úsilí překročit hranice vlastního Já (třeba za pomoci transu, extáze). (H. Banzhaf, str. 35): „Najít opravdovou spiritualitu a stát se živoucím svědectvím o božím působení ve světě.“

B)

E. Bacher Neptuna nazývá „principem prostředníka“.

Tato planeta signifikuje síly – dobré i zlé – jejichž nástrojem se člověk stává. Elman Bacher¹⁶⁴ se dále k tomuto člověku vyjadřuje: „Zaujetím postoje zbožňováním nebo vzýváním něčeho odevzdává svoji osobní vůli záměrům těchto sil.“ Existují lidé, Bacher je nazývá „prostředníky“, jež mají schopnosti pojmout uvolnění mohutné energie. Pod vlivem této síly vykonávají, co cítí, ačkoli si nemusí být vědomi, že zdroj těchto sil není od nich samých.

S osobami pod Neptunovým vlivem je to stejně, jako s Neptunovým symbolem tj. prázdná miska, připravena pojmout tok inspirace a astrální energie.

Tito lidé jsou často duchovními, osobami zabývajícími se oblastmi lidské bída, nemoci a utrpení, nebo kombinací obého (např. Matka Teresa).

Ve světských oborech činnosti jsou to lidé ve vládách, ve vědě, v ekonomice, atd. Byli mezi nimi například Woodrow Wilson, Henry Ford a Albert Schweitzer.

Charakter Neptuna je popisován různě. Například je nazýván „přenašečem galaktických energií“¹⁶⁵, nebo je považován za vyšší oktávu transcendence – Luny (působí pouze „lokálně“ mezi Zemí a Sluncem).

---

¹⁶³ tamtéž

¹⁶⁴ E. Bacher – Hlubinná astrologie, (astrologické studie) svazek I. a II., Sursum 2000, str.119

¹⁶⁵ E. Bacher – Hlubinná astrologie, (astrologické studie) svazek I. a II., Sursum 2000, str.120

Vidíme-li Měsíc jako Matku na osobní úrovni (vztah matka-dítě, domov, národ), lze Neptun chápat jako „univerzální“ Matku – tj. všeobjímající, všeodpouštějící, všeobnovující... (Bacher¹⁶⁶ k ní přirovnává „matku Církev“.)

Na hmotné úrovni lze Neptunův charakter/obraz chápat jako hluboký oceán (= útočiště pro milióny forem života, jež se mohou v jeho všudypřítomnosti vyvíjet.

Tato planeta je symbolem soucitu, pochopení, lásky a hluboké empatie, inspirace a také ideálu (dokonalosti). Neklade žádné překážky, prostupuje celým vesmírem.

Dalším slovem, které by se nám mělo vybavit, pomyslíme-li na Neptuna, je „univerzalita“. Do ní spadá náboženství a umění. Vyladěn na Neptunovy frekvence vyjadřuje člověk tuto universalitu v duchovním osvícení, poezii, divadlu, tanci, hudbě, malířství atd. Umění se nám stává prostředkem dávajícím našemu ideálu tvar.

Neptun podarovává jedince schopností „vyrobit nebo vyjádřit“, a to jak přicházející inspiraci, tak i vyšší Inteligenci (která „chce“ být projevena lidstvu).

E. Bacher¹⁶⁷: „Být „prostředníkem“ znamená stát se ohniskem uvolňujících se sil a energie. Pokud se prostředníkem stane osoba pod vlivem vyššího vědomí, je možné očekávat velké výsledky na poli umění a léčení.“

Energie však působí podle toho, jak se s ní zachází.

Je třeba si uvědomit, že tranzitující Neptun aspektující důležité body radixu, aktivuje člověka – vyvolává momenty silné inspirace, povznesení, a to zejména tehdy, když je v natálním horoskopu Neptun (XII. Dům, Ryby) dominantní planetou, potom se člověk může intenzivněji setkávat s vyspělými, duchovně založenými lidmi, nebo pociťovat stavy, kdy je mu „dáváno z hůry“ – cítí se pod ochranou vyšší Síly/Moci či Boha, který mu v ten moment poskytuje další „dávku“ duchovního či uměleckého poznání – osvícení.

Není-li v horoskopu Neptun poškozen, ukazuje na možnost přeměny osobnosti za pomoci Ideálu – tzn. modlitbami, zasvěcením života jedince vysokým ideálům představujícím životodárný Princip. Často se stává, že jedinci, kteří již vyspěli v těchto oblastech, pak působí na druhé, a tento Ideál jim zprostředkovávají – myslím tím duchovní, léčitele, terapeuty, psychology aj.

---

¹⁶⁶ E. Bacher – Hlubinná astrologie, (astrologické studie) svazek I. a II., Sursum 2000, str.120

¹⁶⁷ E. Bacher – Hlubinná astrologie, (astrologické studie) svazek I. a II., Sursum 2000, str.121

Neptun symbolizuje sílu existující a působící za hranicemi „všeho“ (např.: logického – karteziánského myšlení). K tomu, aby podstatu této planety člověk skutečně pochopil, se jí musí oddat. Zajímavě pojímá tuto planetu S. Arroyo¹⁶⁸, jenž k Neptunu podává výstižný komentář: „Jen tehdy, když s ním splyneme, to znamená, když se sami staneme „bezmeznými“, můžeme jej pochopit.“ To je příčina toho, proč se Neptun spojuje s mystikou, mystériem, pocitem jednoty, duchovního vývoje a inspirace. Tuto planetu provází základních charakteristiky jako: beztvarost, iluze, rozpuštění, imaginace, idealismus. V člověku evokuje nutkání uniknout všem omezením (např. hmotné existenci, rutině, nudě) i omezením osobnosti a ega.

K domu, v němž se Neptun nachází, se Elman Bacher¹⁶⁹ píše toto: „Dům, v němž se nachází Neptun, ukrývá tajemství, které hovoří o tom, jakým způsobem zrozenec používá Kosmické vědomí a do jisté míry i o tom, jakými zážitky k němu k němu promlouvá; jakým způsobem jeho osobnost využívají astrální síly, kde leží zdroj jeho úvah o „nebi na zemi“, co je jeho inspirace, jakým způsobem se nejsnáze poddává Boží vůli...“

5.1.10 Pluto

A)

Domicil:	Štír	Detriment:	Býk
Povýšení:	Lev	Pád:	Vodnář
Archetyp:	mág, šaman	Stín:	černý mág

Pluto vládne znamení Štíra. Tvoří s ním analogii k osmému domu.

Představitelé plutonského principu:

1. skupina: analytici, badatelé, vědci; 2. skupina: diktátoři, charismatické osobnosti, štváči lidu, vůdci masových hnutí; 3. skupina: hypnotizéři, okultisté.

¹⁶⁸ S. Arroyo, Astrologie, karma & transformace, Fontána 2003, str. 69

¹⁶⁹ E. Bacher – Hlubinná astrologie, (astrologické studie) svazek I. a II., Sursum 2000, str. 125

Mytologické postavy:

Hádes, Pluto nebo Dis Pater (římský = bohatý) – bůh podsvětí. Manžel Persefony. Symbol říše stínů, vědění z hloubky, zkušenosti se smrtí a znovuzrozením.

Fénix, jenž je symbolem pro smrt a znovuzrození.

Silné stránky:

„Mocné duševní a sugestivní síly, hypnotické schopnosti a mocné léčivé síly.“¹⁷⁰

Jedinec je obdařen nesmírnou tvořivou potencí, intenzivní silou a téměř nepřekonatelnou vůlí. Osoba usiluje o hluboké změny u sebe i u jiných. Může podléhat různým extrémům (považuje-li to za nutné či potřebné pro svůj vývoj. Překonává překážky, staré formy.

Pluto představuje zásadní změny všech hodnot a struktur. Dar přeměny na všech úrovních. Symbolická smrt a znovuzrození v nové formě, v novém životě.

Problémové stránky:

Posedlost. Zneužití moci. Sklon k sadismu a tyranii. „Neuvědomělé síly (komplexy), jež ovládají vědomí. Nepřirozená povaha, posedlost, destruktivní, bez zábran, instinktivní, fanatický, ničivý pro sebe i pro ostatní.“¹⁷¹ Jedinec trpí chorobnou touhou kontrolovat. Neschopnost zachovat si odstup od problémů jiných lidí.

Cíl: „Radikální změna ve prospěch hluboké pravdy.“¹⁷² Dosáhnout poznání, že vše v životě podléhá přeměně, že nezůstává takové jaké je a každý nový život v sobě nese svůj konec i znovuzrození.

B)

PLUTO – princip zamrzlého ohně

K této interpretaci Pluta užijí znamení Štíra. Je to pevné vodní znamení – jeho voda má skupenství sněhu či ledu = netekoucí, klidná voda. Odpovídá emocím té

---

¹⁷⁰ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 36

¹⁷¹ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 37

¹⁷² tamtéž

nejintenzivnější podoby. Představuje obrovskou touhu, z níž lidstvo čerpá svoji emocionální potravu, která se přetváří na vnitřní zdroje regenerující život.

E. Bacher¹⁷³ o Štírovi píše toto: „Každý z nás má uvnitř sebe „obrovský kus“ ponořených a nepoznaných oblastí ovládaných touhou, z nichž energie prýští přímo k nám díky našemu napojení na zdroj.“ Toto „napojení“ je často označováno za „kolektivní nevědomí“. Během každého stupně svého osobního vývoje kopíruje člověk určité úrovně tohoto celku, jenž představuje „hlubokou otevřenou studnici touhy“.

Z ortodoxního pohledu Štír reprezentuje „zdroj zla“ – je označován za pokušitele, špatného rádce, past, nepřítele Člověka¹⁷⁴, ďábla. Je to dáno „černobílým viděním“ dobra a zla, nedá se totiž popřít, že Štír v sobě jistý negativní faktor má. Je jím „odplata za silně nekonstruktivní uplatňování touhy, která v člověku vzniká.“¹⁷⁵

Na Štírovi je však nejzajímavější to, že dokáže přeměnit, cestou spiritualizace, negativní složky individua, ve složky pozitivní – například sebelásku na lásku k bližnímu, egoistickou uzavřenost na péči o rodinu-společenství, síly sexuality na úroveň kreativity a mentální aktivity.

Vliv Štíra nelze nikdy podcenit, neboť jeho působení se odehrává v hloubce a je velice důležité. Je zde totiž ukryt potenciál, jenž může sloužit „velkému dobru nebo velkému zlu“.

Tam, kde se nachází Štír, tam je vydán povel k přeměně „touhy“, aby došlo k jejímu uvolnění a konstruktivnímu využití.

---

¹⁷³ E. Bacher – Hlubinná astrologie, (astrologické studie) svazek I. a II., Sursum 2000, str. 145

¹⁷⁴ E. Bacher – Hlubinná astrologie, (astrologické studie) svazek I. a II., Sursum 2000, str. 146

¹⁷⁵ E. Bacher – Hlubinná astrologie, (astrologické studie) svazek I. a II., Sursum 2000, str. 147

5.2 Astrologická znamení a domy

Znamení a astrologické domy popíši společně v jedné kapitole, neboť spolu analogicky souvisí. Znamení, obrazně řečeno, zabarvují energie planet. Domy představují pro planety pole působnosti.

5.2.1 Beran

Vládce:	Mars	Temperament:	cholericý
Povýšení:	Slunce	Archetyp:	válečník
Detriment:	Venuše	Stín:	ničitel
Pád:	Saturn	Hlavní pohnutka:	schopnost spontánního nadšení
Živel:	oheň	Usiluje o:	rozvoj vůle a dobývání
Kvalita:	kardinální	Životní úkol:	útok, boj a sebeprosazení
Charakter:	teplý a suchý	Úskalí:	hyperaktivita
Polarita:	mužská	Vzory:	hrdinové, velcí vojevůdci, vůdcové lidu

Beran je v zodiaku synonymem pro rozpuštění sil a syrovou a ničím nezformovanou energii, jež je připravena se projevit (např. v prvním jarním měsíci). Toto znamení se nejvíce snaží o rozvoj vlastního Já, o prosazení vlastní vůle a dobývání světa. Je aktivní, iniciativní, netrpělivý a neúnavně se žene vpřed. „Beran symbolizuje mužské prasíky, jež se vybíjejí prudce, mohutně a impulzivně.“¹⁷⁶ Oproti od ostatním znamením v horoskopu je jeho energie prvotní, čistá a nepoznamenaná zkušenostmi. To se projevuje tak, že není zvyklý (či nemá potřebu) brát ohledy na druhé, chybí mu empatie. Postupy svých akcí si nějak zvlášť nepromýšlí, nepředvídá možné komplikace. Proto jedná spontánně, přímo, energicky a nekomplikuje si „řešení“ nějakými objektivními hledisky. Spontánně se nadchne pro nějakou činnost, ale častokrát nemá trpělivost – výdrž u ní zůstat a dokončit ji. Podléhá okamžitým dojmům, a proto se stává, že upustí od svého dosavadního cíle, aby následoval další (nový).

Díky svému nerozváznému a také umíněnému jednání utrhá mnoho ran (porážek), ale i z těch nejtěžších se dokáže rychle vzpamatovat.

Za svůj přístup (ke světu – realizaci – dosahování cílů) je neúnavný a odvážný průkopník, jenž objevuje překvapivé a nezvyklé poznatky, metody a řešení.

---

¹⁷⁶ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 40

Jeho dalšími pozitivními stránkami jsou velká podnikavost, nezkalený a nevyčerpatelný optimismus, odvaha, schopnost se nadchnout, bezstarostně věřit a zůstat až do vysokého stáří otevřený novým nápadům.

I. dům tj. Ascendent

Tématu ascendentu věnuji větší pozornost, protože jeho poloha a aspektace planetami (zejména konjunkce) je velice důležitá pro výklad osobnosti jedince, a právě také z toho důvodu, neboť ascendenty respondentů jsou často v konjunkcích s (transcendentálními) planetami, nebo planety stojí v prvním domě, jenž je spojen s ascendentem.

Ascendent je hrotem I. domu a vyznačuje ten stupeň zvířetnickového znamení, které v okamžiku našeho zrození vychází nad východním horizontem. Shoduje se tak s okamžikem prvního nadechnutí a představuje počátek cyklu, první krůček či první fázi procesu rozvíjení života.

„Vše, co se zrodí v určitém časovém okamžiku, odráží kvality tohoto okamžiku, kdy se vynořujeme z temného, skrytého a nerozlišeného prostředí matčina lůna. Jinými slovy, Ascendent se objevuje v okamžiku, kdy se objevujeme my, a ve vlastnostech Ascendentu se odráží jednak to, kdo jsme, a jednak náš postoj k životu.“¹⁷⁷

„Protože Ascendent koresponduje s prvotním „zábleskem“ či „momentem“ naší individuální existence, vrývají se vlastnosti, jež se k němu pojí, hluboko do naší psýchy. Přisuzujeme životu vlastnosti odpovídající vlastnostem znamení na Ascendentu a planetám v jeho blízkosti.“¹⁷⁸ Je to lupa, skrze níž vnímáme existenci, pomocí níž zaostřujeme svou pozornost a „vymezujeme“ svět.“ A protože jej vidíme v tomto zorném úhlu, chováme se a jednáme v souladu s touto vizí.“ A život vychází našim požadavkům vstříc a odráží náš vlastní úhel pohledu.

„Náš způsob vnímání světa (naše lupa) ovlivňuje jak náš vztah ke světu, tak i jeho vztah k nám. Tím, že vědomě či nevědomě „volíme“ určité interpretace životních situací a lidského chování (a přitom pomíjíme ostatní momenty těchto situací), určujeme způsob, jakým se na svět díváme a jakým jej prožíváme.“¹⁷⁹ (Ascendent, jenž je první představou, kterou si vytváříme o světě při svém narození, odráží tento proces rozlišování a výběru.)

---

¹⁷⁷ H. Sasportas, Astrologické domy, Úvod do problematiky výkladu astrologických domů - I.díl, str. 37

¹⁷⁸ tamtéž

¹⁷⁹ H. Sasportas, Astrologické domy, Úvod do problematiky výkladu astrologických domů - I.díl, str. 38

Znamení, na kterém Ascendent stojí, podmiňuje způsob, jakým prožíváme svoji existenci. „Nasadíme-li si červené brýle, svět je červený, a my se podle toho chováme.“¹⁸⁰

S. Arroyo¹⁸¹ komentuje ascendent takto, „Symbolizuje způsob natolik bezprostředního a spontánního projevu našeho JÁ, že pouhá slova nemohou podstatu vůbec vystihnout.“ Je velmi důležitý pro naši úplnou integraci jako plně fungujících dynamických jedinců – má tak téměř transcendentální význam. S. Arroyo¹⁸² zmiňuje Gauquelinovy práce, jež dokazovaly, že ascendent a medium coeli jsou důležitými ohnisky energie.

Ascendent v konjunkci s planetou. „Každá pozice na horizontu (tj. poblíž ascendentu) se může považovat za známku mimořádného významu vlastností a energií této planety pro život člověka, který se v tomto okamžiku narodil. (To se odráží i v tom, že tranzity k ASC člověk pociťuje obzvláště silně).“¹⁸³

Každá planeta poblíž horizontu je v našem životě zvláště důležitá, protože její „vliv“ se životě zvětšuje. Záleží také na tom, zda planeta v konjunkci s ascendentem aspektuje tento bod ze strany domu prvního (tj. účastní se na utváření jedincova Já, na procesu jeho individualizace), nebo zda jej aspektuje ze strany dvanáctého domu (tj. planeta se podílí na „rozplývání“ – zmírnění ega jedince ve prospěch empatie, zduchovnění a univerzálního propojení se všemi formami života). To je z hlediska této práce velice důležité!

V horoskopech respondentů je I. dům planetami obsazen velmi často a početně. Nejvíce se v něm vyskytují transpersonální planety – Uran, Neptun, Pluto a Slunce.

5.2.2 Býk

Vládce:	Venuše	Temperament:	melancholický
Povýšení:	Měsíc	Archetyp:	sedlák
Detriment:	Mars a Pluto	Stín:	„paličák“
Pád:	Uran	Hlavní pohnutka:	rutina a důvěra v osvědčené
Živel:	země	Usiluje o:	jistotu a potěšení
Kvalita:	pevná	Životní úkol:	chránit to, co se osvědčilo, rozvíjet smyslové potěšení
Charakter:	studený a suchý	Úskalí:	propadne-li něčemu, nezná míru

---

¹⁸⁰ tamtéž

¹⁸¹ S. Arroyo, Astrologie, karma & transformace, Fontána 2003, str. 305

¹⁸² S. Arroyo, Astrologie, karma & transformace, Fontána 2003, str. 306

¹⁸³ tamtéž

Polarita: ženská

Vzory:

pastýři, ochránci a opatrovníci

V zodiaku představuje Býk podle H. Banzhafa¹⁸⁴ „zakořenění a největší vytrvalost. „Charakterizuje ho láska a věrnost tomu, co důvěrně zná, péče o vše, co vzrostlo a osvědčilo se, ale i trpělivost, a níž se ztotožňuje s přirozenými cykly růstu.“ Umí čekat (déle než ostatní znamení) a také tím lecčeho dosáhne. Jeho motto zní: „stojím nohama na pevné zemi“, proto novinky a různá překvapení či dokonce nepředvídatelná rizika (především) finanční odmítá. Zato miluje smyslová potěšení, raduje se nejen ze svých gurmánských zážitků, ale různých forem umění.

Je praktický, rozhodný a vytrvalý. Trvá dlouho, než se odhodlá k nějaké akci/činnosti, ale jakmile už ji realizuje, je velmi těžké ho od ní odvrátit. U svých cílů vytrvá a energicky je dovede až do konce. Rád spolupracuje s jinými lidmi. Jeho výhodou je konkrétní a praktické myšlení. Umí uchopit materii a zacházet s konkrétními položkami. „Nemá rád ani teoretický rozlet, ani chaotickou změť různorodých myšlenek.“¹⁸⁵

K jeho silným stránkám patří věrnost a družnost. Je přirozený, veselý, něžný, věrný a stálý, schopen hlubokého přátelství a partnerství.

Problémové stránky se projevují ve flegmatismu, lenivosti a pomalosti, a také usiluje-li pouze o materiální uspokojení či podléhá smyslovým požitkům. Stává se jednostranným, nepoučitelně paličatým, pouze bere a nic nedává. Ve vztazích je žárlivý, dychtivý, paličatý. Ve chvíli, kdy „vidí rudě“ se stává nebezpečně prchlivým.

II. dům

Téma: „Vlastnictví“¹⁸⁶. Zajištění materiální i psychické jistoty. Bohatství, majetek, finance, sociální pozadí, vydělávání peněz a zacházení s nimi, příjmy a výdaje. (Zisk a ztráta, talent, schopnosti, uvědomování si těla).

II. dům ukazuje na sebeocnění jedince.

---

¹⁸⁴ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 42

¹⁸⁵ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 43

¹⁸⁶ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 154

5.2.3 Blíženci

Vládce:	Merkur	Temperament:	sangvinický
Povýšení:	-	Archetyp:	obchodník, intelektuál
Detriment:	Jupiter	Stín:	cynik
Pád:	-	Hlavní pohnutka:	zvědavost a radost z předávání
Živel:	vzduch	Usiluje o:	vědění a pestrost
Kvalita:	pohyblivá	Životní úkol:	neustálým pochybováním odlišit lež od pravdy ¹⁸⁷
Charakter:	teplý a vlhký	Úskalí:	chladná racionalita
Polarita:	mužská	Vzory:	velcí myslitelé a univerzální učenci

Blíženci symbolizují mnohostrannost – všestrannost. Je to proto, že v sobě obsahují minimálně dvě osobnosti – dvě polarity (dvě osobnosti, dvě poloviny), introverta a extroverta. Těchto osobností však může být i více, dokonce i tolik, kolik je zvířetníkových znamení, neboť Blížence fascinuje se na svět dívat jejich očima a prožívat – žít jejich podstatu tedy vžívat se do nich. (Mnohdy je to pro ně lehčí, než se snažit prožívat skutečnou svoji vlastní osobnost. Od toho se odvíjí jejich herecký talent, ale častokrát to může být osobností více, neboť je jejich přirozeným sklonem dívat se na věci z různých pohledů či prožívat situaci z pohledu různých osob (z toho plyne i herecké nadání). Pro svůj talent mnohostranného pohledu jsou schopni vidět všechny „tváře“ jednotné skutečnosti. Dokonce jim působí radost/potěšení pohlížet na věci diferencovaně zejména v myšlenkové rovině. To je činí mistry v odhalování rozdílů. Výstižně je popisuje H. Banzhaf¹⁸⁸ : „...vše relativizuje a o všem pochybuje a neváhá bezohledně zpochybňovat i to, co je posvátné a vznešené.“ Rádi se pouští do všeho nového a předávají to dál. Těší je pracovat hlavně s informacemi, mají obchodní talent.

Postupuje podle plánu, uvažuje racionálně na základě jasných poznatků, kriticky prověřených koncepcí, především však bez emocí. Je přesný, rychlý, bystrý, schopen praktické analýzy, rychle kombinovat a samostatně myslet. Příznačná je pro něj vynalézavost, věcnost, kritičnost; je výrazně intelektuální. Obratnost (hlavně s myšlenkami a slovy), pohotovost, duchaplnost, sofistikovnost.

Má živou, nezatíženou, veselou a zvědavou povahu, je lehce ironický, šarmantní, rád navazuje kontakty a baví druhé.

¹⁸⁷ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 44

¹⁸⁸ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 45

Negativní stránka se projevuje především v povrchnosti, rozptýlenosti, v začínání mnoha věcí a jejich nedotáhnutí do konce. V osobních vztazích se objevuje faleš a lstivé podlézání. Cynismus, neustálé pochybnosti. „...“, pouze „encyklopedické vědění“¹⁸⁹ bez vnitřní účasti. City jsou povrchní, přelétavé, citové podněty procházejí filtrem intelektu - rozumu nebo jsou intelektualizovány, racionalizovány – ujasňovány. Problémy s orientací v hlubších citech, proto uniká k intelektu.

III. dům

Téma: Rozum. Učit se, komunikovat, myslet, vnímat, diferencovat. Výměna myšlenek, každodenní kontakty, duševní schopnosti a schopnost učit se, logika, schopnost vyjadřování. Škola, sourozenci, známí a přátelé.

5.2.4 Rak

Vládce:	Měsíc	Temperament:	flegmatický
Povýšení:	Jupiter a Neptun	Archetyp:	básník, matka
Detriment:	Saturn	Stín:	šťastlivec, věčné dítě
Pád:	Mars	Hlavní pohnutka:	starostlivost, ochota pomoci
Živel:	voda	Usiluje o:	emocionální bezpečí
Kvalita:	kardinální	Životní úkol:	navazovat citová pouta a vyjadřovat city z hloubky
Charakter:	studený a vlhký	Úskalí:	únik do myšlenkových světů vlastních přání
Polarita:	ženská	Vzory:	velcí básníci, romantici, trubadúři

Je velkým romantikem. Ve snech prožívá a vyjadřuje v neustále nových formách duševní obrazy, k nimž chová hluboký vztah. Je bázlivý, potřebuje konstantní pocit bezpečí. Proti tomuto strachu bojuje tak, že se obklopuje lidmi, jež k sobě těsně váže svou starostlivostí a péčí. Zahání tím také obavy z osamělosti a odloučenosti patřící k jeho největším „nočním můram“.

„Cítí se přitahován ke všem slabším a rád a ochotně jim nabízí svou pomoc.“¹⁹⁰

Rodina poskytuje Rakovi stabilní zázemí, realizuje se v ní nejčastěji. Je totiž úzce spjat s domovem, dětstvím. Charakterizují jej hluboké opravdové city, rovněž i touha po nich.

¹⁸⁹ tamtéž

¹⁹⁰ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 46

Jedná pod vlivem instinktu bezpečí, pod vlivem soucitu a někdy i pýchy. Žádají-li si to okolnosti, je velice houževnatý. Svých cílů dosahuje nepřímo.

„Sociálně cítí, mateřský, něžný a vždy připravený ostatním pomoci nebo je chránit.“¹⁹¹ Je empatický, senzibilní (v tomto smyslu i ovlivnitelný) a oddaný. Životně důležité je pro něj zázemí v rodině a spojení s ní, stejně ale i uznání ostatních lidí. Má vysoké nároky na bezpečí. Ve vztazích je nadšený, naivní, důvěřivý, oddaný.

Rakovým největším problémem je strach (častokrát jen imaginární, či zveličený) z opuštěnosti, samoty, emocionálního zranění, odmítnutí, nepřijetí do skupiny lidí; nedostatku, hladu a strádání. Vyhrotí-li se do se tyto obavy do extrému, následuje Rakova reakce v podobě zdánlivě nesobeckého jednání (ze strachu, aby nebyl opuštěn), ostýchavost, nerozhodnost, bázlivost, malá schopnost změnit věci. „Bojí se konfliktů.“¹⁹² Utíká do svých fantazií (svého vysněného světa představ), jež jsou pro něj příjemnější – přijatelnější než reálný svět. Do myšlenek promítá svá přání, vzdaluje logice a objektivitě. Vůči milované osobě se začne chovat majetnický, citově ji vydírá, což H. Banzhaf¹⁹³ vyjadřuje pojmem „Tyranie osobnosti“. Člověk se dopouští citového egoismu, může se u něj projevit regresivní chování.

IV. dům = Immum Coeli = IC

Téma: Niternost. Duševní hloubka, tušení, sny, původ, útočiště, potřeba bezpečí, zdraví, domova, rodinné kořeny, obraz otce, tradice.

5.2.5 Lev

Vládce:	Slunce	Temperament:	cholerický
Povýšení:	Pluto	Archetyp:	král
Detriment:	Saturn	Stín:	paša, velkohubý chvástal
Pád:	-	Hlavní pohnutka:	radost z tvoření a velkorysost
Živel:	oheň	Usiluje o:	co největší sebevyjádření a obdiv
Kvalita:	pevná	Životní úkol:	být hoden postavení ve středu
Charakter:	teplý a suchý	Úskalí:	povrchnost a samolibost
Polarita:	mužská	Vzory:	skutečně velcí vládci

¹⁹¹ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 45

¹⁹² Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 47

¹⁹³ tamtéž

V tomto znamení prochází život největším rozvojem a rozkvětem. Lidé, jejichž Slunce stojí ve Lvu se projevují výrazným sebevědomím a nakažlivou radostí ze života. Synonymem pro Lva je „král“ – monarcha, jenž si vychutnává svůj výrazný projev, velkodušná gesta. Je to ten typ osob, pro něž byl vytvořen luxus, z něhož mají opravdový požitek. S oblibou se staví do středu dění, odkud mohou vše plánovat (ve velkém stylu), ovládat, koordinovat, kde září a projevují svoji velkorysost.

Jedná klidně, sebejistě, optimisticky a rozhodně. Postupovat po malých krůčcích mu nevyhovuje, naopak je pro něj typické okázalé – velkorysé uvažování a plánování. Život vidí jako velkou scénu, na niž se chce uplatnit. Těší se výrazné sebedůvěře, jíž povzbuzuje a motivuje ostatní. H. Banzhaf jej charakterizuje jako „selfmademana“¹⁹⁴ a mistrného organizátora. Sebedůvěra člověka narozeného ve znamení Lva pramení z jeho jistoty úspěchu. Má dar tvůrčí inteligence, intuitivně pojímá a posuzuje věci jako celek. H. Banzhaf tyto vlastnosti shrnuje „Jeho myšlení charakterizuje silné přesvědčení, sebedůvěra a vitální optimismus.“¹⁹⁵

Raduje se ze života, je srdečný, přející, humorný a vždy velkorysý. Přináší s sebou vášeň. Přímou vzkvétá pod pocitem vlastní důležitosti.

Negativní stránky jeho osobnosti se začnou projevovat, začne-li se soustředit pouze na svoji osobu. Tehdy se u něj projeví sklon k velikášství, samolibé – egocentrické chování. H. Banzhaf přidává další charakteristiky „panská rasa“¹⁹⁶, narcismus, marnivost; ostatní lidé pro něj mají význam jen tehdy, když jej obdivují. Běžné – každodenní starosti nejsou hodny jeho pozornosti a úsilí. Objektívni poznatky pro něj nehrají žádnou roli. Stává se povrchním chvastounem, bez schopnosti jemně rozlišovat. Nenávidí kritiku a sebekritika mu nic neříká. Stává se závislým na neustálém obdivu a souhlasu ostatních, kteří této jeho slabiny obvykle zneužívají, aby jím manipulovali a využili jeho moci k vlastním cílům. V této fázi je schopnost empatie na nultém bodě.

V. dům

Téma: Sebevyjádření, tvořivé vyjádření a radost ze života. Prezentace vlastních schopností a umu. Činnosti z radosti. Zábava, divadlo, hraní a hravost, láska, děti, sexualita, milostné aféry.

---

¹⁹⁴ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 49

¹⁹⁵ tamtéž

¹⁹⁶ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 49

5.2.6 Panna

Vládce:	Merkur	Temperament:	melancholický
Povýšení:	Merkur	Archetyp:	sklízejí
Detriment:	Jupiter	Stín:	pedant, misantrop
Pád:	Venuše	Hlavní pohnutka:	radost z detailu
Živel:	země	Usiluje o:	čistotu a zdraví
Kvalita:	pohyblivá	Životní úkol:	u všeho zkoumat způsobilost
Charakter:	studený a suchý	Úskalí:	perfekcionismus
Polarita:	ženská	Vzory:	mistr; střízlivý kritický vědec

Panna je v zodiaku fází sklizně. Sklízí se vše, co objevila a přinesla předešlá znamení (Beran, Býk, Blíženci, Rak, Lev), aby se oddělila „zrna od plev“, aby se vše rozlišilo, utřídilo, „zaškatulkovalo“ a pokud možno zredukovalo. Proto Panny dovedou bezpečně – instinktivně rozlišovat mezi tím, co je zdravé – nezdravé, užitečné – zbytečné, prospěšné – škodlivé, podstatné – nepodstatné. Tuto svoji schopnost vkládají do služeb ostatních. Především přijímají úkoly, v nichž se mohou věnovat péči a ochraně nějaké formy organismu (např.: lidský organismus, podnik, národní hospodářství, stát). Osoba narozena v Panně se vyznačuje láskou k detailu, proto nerada postupuje ve velkých krocích. Je tím, co H. Banzhaf nazývá „druhým mužem“¹⁹⁷. Podnikatelská rizika ráda přenechá lidem na předních místech, aby se v klidu mohla soustředit na péči o účetnictví, detailní plánování a praktické věci. H. Banzhaf¹⁹⁸ její silné stránky líčí takto „Vždy se snaží o optimum: s malými náklady (i s minimem vynaložené práce) chce dosáhnout co největšího užitku.“ K dalším přednostem patří důkladnost (někdy až puntičkářství), pořádnost, píle a spolehlivost, umí zvládnout chaos. Toto znamení je obdarováno chytrostí, kritičností, schopností kriticky postupovat a předvídat

VI. dům

Téma: Zdraví a práce (i pracoviště). Fyzické zdraví, poměr těla a ducha, sklon k nemocem, tradiční i alternativní medicína, rutina, způsob práce. Sociální zařazení a přizpůsobení.

¹⁹⁷ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 51

¹⁹⁸ tamtéž

5.2.7 Váhy

Vládce:	Venuše	Temperament:	sangvinický
Povýšení:	Saturn	Archetyp:	umělec, moudrý soudce
Detriment:	Mars	Stín:	věčná nerozhodnost, snob
Pád:	Slunce	Hlavní pohnutka:	láska ke kráse
Živel:	vzduch	Usiluje o:	krásu a harmonii
Kvalita:	kardinální	Životní úkol:	přinášet krásu na svět
Charakter:	teplý a vlhký	Úskalí:	estetizující povrchnost
Polarita:	mužská	Vzory:	velcí umělci, estéti a dokonalí krasavci

Jsou prvním znamením ve druhé polovině horoskopu, které se orientuje na partnera a na celou společnost. Jak jejich název naznačuje, zabývají se zvažováním, vyvažováním, nastolováním souladu, aby dosáhli harmonie. H. Banzhaf¹⁹⁹ k tomu píše: „Jde přitom o harmonii tvarů v architektuře, umění a designu, ale i formy chování, především však o harmonii v blízkých mezilidských vztazích, jako jsou přátelství, manželství a partnerství.“ Pod toto znamení spadají umělci, estéti, ale i lidé urovnávající spory a mírotvorci.

Člověk, jenž má ve svém horoskopu naznačený silný vliv Vah, rád působí radost, staví se přes suchopárnou nutnost, aby potěšil své smysly krásou, harmonií a dobrým vkusem. Je silně altruisticky zaměřen, avšak i přes tento silný vliv, vítězí potřeba volnosti, proto je těžké ho spoutat či polapit.

Toto znamení je často spojováno s váhavostí. Ta se projevuje tehdy, nemá-li osoba vytvořený spolehlivý systém hodnot, podle něhož by se mohla okamžitě rozhodovat. Výhodou i problémem je jejich potřeba najít rozhodnutí – řešení, jež by co nejméně narušovala harmonii, či někoho rušila a zraňovala. K tomuto zvažování – váhání potřebují mnohem více času než ostatní znamení (proto jsou označovány jako nerozhodné).

Beran je protilehlým znamením Vah. Vytváří s nimi osu, v níž se řeší otázka, jak okamžitě, energicky jednat, prosazovat svoji osobu a své názory (i bezohledně), ale zároveň brát ohledy na ostatní lidi a nacházet cestu mezi extrémny či znesvářenými stranami.

---

¹⁹⁹ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 52

Silnými stránkami Vah je schopnost „vyrovnávat“, tvořivě pracovat – dodávat v této oblasti impulsy ostatním. Lidé v tomto znamení permanentně projevují „svým stylem“, nerady se nudí, jsou podnikavé. Ve společnosti se vyznačují smyslem pro takt, jsou snášenlivé, tolerantní a přátelské. Požívají daru obrazného myšlení, výrazně poznamenaného formou a harmonií. H. Banzhaf²⁰⁰ poznamenává k jejich nadání: „Chytrý stratég, ve věci rovnováhy sil.“ V myšlenkovém vyjádření mají styl, jsou otevřené pro vše nové.

Ve vztazích je pro ne typická mírumilovnost, snadno uzavírají kompromisy, urovnávají spory. Orientují se vždy na svůj protějšek, zároveň si však uvědomují svoji potřebu svobody a vnitřní nezávislosti.

Negativní stránky se projevují notorickou nerozhodností, ovlivnitelností, neschopností podstupovat konflikty (a tedy závislostí na sympatiích svého okolí). Preferují upřednostňování kompromisů pocházející někdy až z chorobného strachu z konfliktů (to vede až ke „zradě“ sama sebe). Touží po sympatiích ostatních, trpí náladovostí a trucují.

VII. dům = Descendent

Téma: Partnerství. Spolupráce, přizpůsobivost a účast v rámci partnerství. Mezilidské vztahy. Obraz partnera.

5.2.8 Štír

Vládce:	Mars a Pluto	Temperament:	flegmatický
Povýšení:	Uran	Archetyp:	mág, šaman
Detriment:	Venuše	Stín:	vampír
Pád:	Měsíc	Hlavní pohnutka:	snaha dostat se do hloubky
Živel:	voda	Usiluje o:	bezpečnost a moc
Kvalita:	pevná	Životní úkol:	přinášet skutečné uzdravení, i když to je někdy nepříjemné

Nejvíce jej pravděpodobně vystihují tři slova: hloubka, extrém a moc. Hloubka vyjadřuje Štírovu touhu dostat se pod povrch citů, věcí, událostí. Zajímá ho to, co je za

²⁰⁰ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 53

„scénou“. H. Banzhaf²⁰¹ ho vnímá takto, „Je to faustovský člověk, jehož touhu zkoumat není možné zastavit a jenž ji zaměřuje ke všemu, co je skryté, tajemné, zasuté, jakož i tabu, která si společnost vytvořila.

Jeho citová škála/škála citů „zná jen extrémy“ (např.: láska jej naprosto pohltí nebo dokáže jen nenávidět) – neexistuje nic mezi tím. Další naprostou zvláštností Štíra je jeho schopnost disponovat mocnými duševními silami, může použít jako léčitel či pomocník pro blaho druhých, zároveň je chopen osoby uvést do závislosti, nebo je dokonce zničit. Z toho vyplývá nejožehavější téma Štíra – odpovědnost za zacházení s těmito silami.

Znamení Vah se vyznačovalo vytvářením – uzavíráním kompromisů. Štír toto stádium překonává a žádné kompromisy neuzavírá. H. Banzhaf²⁰² ho nazývá „nekompromisním bořitelem tabu. Je obdarován a bezpečně veden nemilosrdným instinktem – ukazuje na bolavá místa ostatních lidí nebo nějakého (neblahého a „opomíjeného“) společenského jevu, a tak rozpohybuje hojivý proces. Pro druhé lidi se může stát vzorem vůdčí postavy, neboť je provokativní (a často nepohodlný, protože neomylně přímo říká právě to, co by ostatní raději zamlčeli), houževnatý a silné vůle. Instinkt Štíra pudí odhalovat tajemství, přitom mu nechybí ani odvaha vydat se i do nebezpečných oblastí. Je nadán až „rentgenovým“ pohledem, bystrostí, důkladností, schopností (neustále) analyzovat a neúnavností. Dalším klíčovým slovem je „moc“. Moc, jíž Štír ovládá sám sebe a ostatní lidi. H. Banzhaf²⁰³ to komentuje: „Má mimořádné duševní síly a svá přání dovede silou vůle vnutit jiným.“ Vyznačuje se citovou intenzitou, hloubkou a vášní. Na základě tohoto svého založení má přístup k temným a archaickým stránkám duše.

Negativní sklon se ukazuje ve snaze/pokušení zvýšit vlastní moc (nad jinými lidmi) – stává se z něj rafinovaný, tyran a ničitel. Duševně vysává druhé a činí je (na sobě) závislé, nutí je k poslušnosti. Podléhá cynismu, fanatismu, umíněnosti, trpí různými fixními idejemi, na nichž zarytě lpí. Trpí chorobnou žárlivostí a závistí, je pomstychtivý, může se u něj projevit sadismus, propadá slepému hněvu, je schopen zničit vše. H. Banzhaf²⁰⁴ dodává: „Zoufale vydán extrémům vlastních emocí“.

---

²⁰¹ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 54

²⁰² Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 55

²⁰³ tamtéž

²⁰⁴ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 55

VIII. dům

Téma: Tabu a jejich překračování. Vše, co je ve skrytosti a pozadí. Skryté poklady. Mezní, extrémní zkušenosti, smrt a znovuzrození, existenciální krize a jejich překonání, okultismus, nejhlubší zkušenosti sexuality, překonávání sebe sama, transformace, schopnost regenerace. Dědictví (i z genetického hlediska). Majetek, peníze a vlastnictví ostatních lidí.

5.2.9 Střelec

Vládce:	Jupiter	Temperament:	cholerický
Povýšení:	-	Archetyp:	velekněz, misionář
Detriment:	Merkur	Stín:	farizej, licoměrník
Pád:	-	Hlavní pohnutka:	hledání smyslu
Živel:	oheň	Usiluje o:	ideály, svaté přesvědčení a spravedlnost
Kvalita:	pohyblivá	Životní úkol:	zvěstovat smysl a ukazovat cestu
Charakter:	teplý a suchý	Úskalí:	samolibost a licoměrnost
Polarita:	mužská	Vzory:	velcí hlasatelé a evangelisté

Podstata Střelce spočívá v rozšiřování vnitřních i vnějších obzorů, v orientaci na etiku, morálku, spravedlnost, (vyšší princip), jejich prosazování a osvětu ve společnosti. Rád cestuje, ať fyzicky či v představách a setkává se se vzdálenými kulturami. „Snaží se uniknout ze svého úzkého okolí, dychtí po vyšších cílech.“²⁰⁵ Projevuje se to úsilím o vyšší vzdělání (akademická půda, teologie, filozofie, etika). Cestováním, neustálým sebevzděláváním a získáváním informací získává soubor poznatků – informací, v němž vytváří systém a nalézá vyšší smysl. Je to právě jeho intuice (cit) pocházející z hlubokého náboženského založení, že ve všem stvořeném je zakomponován – skryt onen vyšší smysl. Přirozeně – vnitřně inklinuje k vyšším (vznešeným) hodnotám a ideálům (je pod jejich vlivem). Proto má silně vyvinutý cit pro spravedlnost. Má dar motivovat a inspirovat sebe sama i ostatní. Mezi lidmi jej pudí potřeba nalézt posluchače a hlásat. Nad to jej těší velká radost z výkonu a pohybu. Dalšími charakteristikami jsou důstojnost, suverenita, otevřenost světu. „Jedná z ušlechtilého přesvědčení, je veden úctou, láskou a vážností k lidem a dílu stvořitele.“²⁰⁶ Je liberální, entuziastický, (nerad něho zklame), naplněn vznešenými city, jež mu dávají křídla, umí

²⁰⁵ tamtéž

²⁰⁶ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 57

se opravdově nadchnout. Potřebuje svobodu, jež si i v partnerském vztahu žádá velký – široký prostor. Vítá, může-li s partnerem spolupracovat a uskutečňovat společné cíle a ideály.

Problémovou stránkou Střelce je velikášství, chvástání, chloubu. Na své okolí dělá mnohem větší dojem, jež se liší od skutečnosti, nedokáže si vytyčit meze, nezná skromnost ani pokoru. Až úzkostlivě pečuje o své image. Nepřízná slabinu, je domýšlivý, fanaticky zastává svá přesvědčení, musí mít vždy pravdu, je přesvědčen o své neomylnosti, stává se pokrytcem, „svatouškem“, arogantně moralizuje, trpí hloupými předsudky.

IX. dům

Téma: „Vyšší myšlení a obraz světa.“²⁰⁷ Rozšiřování obzorů vnitřními i vnějšími cestami. Hledání pravdy, vlastní životní filozofie, víry náboženství a osobního obrazu Boha, etiky, vyšších hodnot, vyššího vzdělání, intuice a inspirace, ideálů, metafyziky. „Velké cesty a zkušenosti z ciziny.“²⁰⁸

5.2.10 Kozoroh

Vládce:	Saturn	Temperament:	melancholický
Povýšení:	Mars	Archetyp:	patriarcha, poustevník
Detriment:	Měsíc	Stín:	mrzout, bručoun
Pád:	Jupiter a Neptun	Hlavní pohnutka:	pocit odpovědnosti
Živel:	země	Usiluje o:	dokončení díla, jež započal
Kvalita:	kardinální	Životní úkol:	důsledně prosazovat právo a řád, zákony a normy
Charakter:	studený a suchý	Úskalí:	neradostný dřič
Polarita:	ženská	Vzory:	starozákonní praotcové, král jako první služebník svého státu

Pod znamením Kozoroha jsou narozeni lidé, kteří jsou skutečnými mistry v určité oblasti (povolání, činnosti). Pracují trpělivě, pružně, důsledně, a započaté dílo dovedou až do konce. Mnoho z nich zůstává pod svým dílem skryto a nezažije okázalou slávu.

²⁰⁷ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 196

²⁰⁸ tamtéž

H. Banzhaf²⁰⁹ Kozorohovu hlavní charakteristiku vystihuje takto: „Vyvinutý pocit odpovědnosti, věrnost, kázeň, důslednost a vědomí povinnosti jsou hlavními znaky tohoto znamení, podobně jako sklon zastupovat zákon a pořádek, normu a strukturu.“ Význam přikládá pouze viditelným výsledkům. Vždy si zachovává chladný - jasný rozum, přesně odhadne vynaloženou námahu a zisk (výnos). Má dar praktického a věcného rozumu. Ihned je mu jasné, co je reálné a co ne. Dále jej vystihují výrazy jako píle, přesnost, vytrvalost, střízlivost, reálné úvahy, neúnavnost, neustálá aktivita a důslednost, mimořádná koncentrovanost na práci.

Vládce Kozoroha je Saturn, jenž jej zatěžuje chladem, redukcí struktur a různými omezeními. Vliv této planety se nejvíce odráží na Kozorohových citech, které se rozehrívají jen pomalu. Toto znamení se cítí emocionálně zranitelné (v negativním případě si to nerado připouští), a proto se své city zdráhá projevovat otevřeně, přistupuje k této oblasti nesmírně vážně, opatrně a nedůvěřivě. Partnerovi se otevírá pomalu a váhavě, avšak jakmile k tomu dojde, je věrný, stálý, spolehlivý, odpovědný. H. Banzhaf dodává: „Dobře kontrolovaná, ale silná smyslnost.“²¹⁰

Problémové sklony se projevují, stupují-li jeho emocionální (a duševní) potřeby práci, odpovědnosti. Když se nedokáže uvolnit, pracuje pod permanentním tlakem na výkon, pod strachem z nových věcí, z konkurence. Z tuha se drží starých osvědčených vzorů a struktur. Je nedůvěřivý, neklidný, neurvalý, nepostupuje férově, lakotný; paličatý, těžkopádný, nepružný, uzavřený, ostře vytváří hranici mezi city a jednáním, nemilosrdně odmítající, bezohledný a studený. Potlačuje svoji dětinskou, hravou, něžnou stránku toužící po odevzdání. Avšak potlačované emoce neustále pracují na úrovni podvědomí, H. Banzhaf²¹¹ se dotýká toho, co následuje: „Jindy se snadno dojde, propadá depresím a melancholii.“

X. dům tj. Medium Coeli (Střed nebe)

Téma: Kariéra, působení na veřejnosti, postavení ve společnosti, veřejné uznání. Životní úspěch, moc a autorita, odpovědnost, výkon, popularita. H. Banzhaf²¹² dodává: „Věci, které v průběhu života nabývají na důležitosti.“ Obraz matky.

---

²⁰⁹ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 58

²¹⁰ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 59

²¹¹ tamtéž

²¹² Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 202

„Obecně jsem zjistil, že různé faktory X. domu (nebo medium coeli) mají společný význam, a to platí nejen pro znamení medium coeli, ale i pro vládnoucí planetu tohoto znamení a pro každou planetu v X. domě: všechny tyto faktory ukazují způsoby bytí, osobní schopnosti nebo vlastnosti nebo vlastnosti osobnosti, které obdivujeme a respektujeme a na jejichž rozvíjení usilovně pracujeme.“²¹³

Znamení media coeli symbolizuje oblast či bod, kam spontánně plyneme a rosteme, když jsme starší. Často vyjadřuje určitou snahu, abychom dosáhli optimálního projevu těchto vlastností.

Dokud je člověk mladý, vypadá medium coeli velmi abstraktně. Se vzrůstajícím věkem a potřebou hodnotného (a smysluplného) postavení ve společnosti, nabývá konkrétní podoby (formy). S. Arroyo²¹⁴ se dále tomto člověku vyjadřuje takto: „Když pak ale dozraje a stane se součástí společnosti, když přikládá větší hodnotu dosahování svých cílů a upevní se struktura jeho osobnosti, je význam medium coeli pro jeho zkušenost důležitější a tím srozumitelnější.“

5.2.11 Vodnář

Vládce:	Saturn a Uran	Temperament:	sangvinický
Povýšení:	-	Archetyp:	moudrý blázen
Detriment:	Slunce	Stín:	pomatenec, osamělý podivín
Pád:	Pluto	Hlavní pohnutka:	originalita, žízeň po vědění
Živel:	vzduch	Usiluje o:	utopie nebo stoický klid
Kvalita:	pevná	Životní úkol:	překonávat staré a přinášet do světa nové
Charakter:	teplý a vlhký	Úskalí:	nutkání být stále něčím zvláštní
Polarita:	mužská	Vzory:	velcí humanisté, filozofové, reformátoři a osvícenci

V tomto znamení padají staré hodnoty a zkostnatělé struktury, jež symbolizoval Kozoroh, aby byly nahrazeny novými. Stírají se společenské role a třídní rozdíly. Ve Vodnáři se nastoluje rovnost (např. mezi pánem a otrokem, mužem a ženou), usiluje o uskutečnění utopie, o osvobození jednotlivce. V jeho jednání se projevuje uvážlivost, úsilí o nezávislost, o osvobození od všech omezení a zábran. „Jeho jednání je vždy

²¹³ S. Arroyo, Astrologie, karma & transformace, Fontána 2003, str. 321

²¹⁴ S. Arroyo, Astrologie, karma & transformace, Fontána 2003, str. 305

neseno přáním pozdvihnout se nad masu a zdůraznit vlastní zvláštnosti.²¹⁵ Společnost (i jednotlivce), její pravidla a hodnoty vidí z nadhledu. To, co v této oblasti považuje vůči své osobě za zbytečně svazující nepřijímá a vytváří si pro sebe svá vlastní pravidla.

Je obdarován vynikající schopností abstrakce a nadhledu, proto si vytváří jasný, objektivní obraz, správně ohodnotí situaci, rozvíjí perspektivy daleko do budoucna a přináší geniální nápady. Je originální, vtipný, nápaditý, brilantní, pohotový, střízlivý a objektivní. Pracuje pečlivě, chytře a vytrvale. Díky svému racionálnímu duchu si udržuje odstup. City (v partnerství) jsou u něj často zaměňovány s kamarádstvím. Raději se ukrývá za masku přátelsky chladné zdrženlivosti, neboť je pro něj obtížné určit vlastní city a ukázat je navenek. Obává se pevných citových vazeb, protože má rád změnu, „často si vystačí sám“²¹⁶. Projevuje se roztomilou nevázaností, živostí, empatií, „férovostí“.

Problémové sklony se objevují v povýšenosti, nebezpečím přeceňování (majícím základ v nezvládnutých pocitech méněcennosti). Jeho okolí jej vidí jako nevypočitatelného (i šíleného) člověka. Také může neúměrně podléhat idejím a „vzdušným zámkům“. Vytváří si mnoho plánů změny a záchrany světa, své ideje však nikdy nerealizuje, ani se blíže nezajímá o jejich proveditelnost.

Negativní emocionální stránky: Cítí se být věčně nepochopeným, „kverulantem“, nárokuje si všemožné zvláštní ohledy. Stává se z něj podivín a samotář. „Anarchistické tendence“²¹⁷. Musí se vždy proti všemu bouřit. Je až příliš neosobní, odtažitý, pod kontrolou.

XI. dům

Téma: Přátelství, kruh přátel nebo lidí se stejnými zájmy, „Duchovní bratrství, světoobčanství, angažovanost za humanitární cíle.“²¹⁸ Reformy, emancipace.

---

²¹⁵ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 58

²¹⁶ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 61

²¹⁷ tamtéž

²¹⁸ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 208

5.2.12 Ryby

Vládce:	Jupiter a Neptun	Temperament:	flegmatický
Povýšení:	Venuše	Archetyp:	věštec, misionář
Detriment:	Merkur	Stín:	nezdrženlivý toxikoman
Pád:	Merkur	Hlavní pohnutka:	touha opustit vězení těla
Živel:	voda	Usiluje o:	splynout s Duchem svatým
Kvalita:	pohyblivá	Životní úkol:	být živoucím důkazem božího působení v tomto světě
Charakter:	studený a vlhký	Úskalí:	plete si posvátné opojení s alkoholismem
Polarita:	ženská	Vzory:	velcí mírotvorci, duchovní pastýři a umělci

H. Banzhaf on tomto znamení píše²¹⁹ : „Ryby jsou znamením lidí nejvíce toužících po spirituálních zkušenostech, transcendentálních světech či jednoduše po osvobození z pout těla, které často pocítují jako vězení. Hodnotám tohoto světa nepřikládají důležitost, proto se u nich projevuje ochota pomoci i za položení velkých obětí. Energií – hybnou silou se stává „cit nekonečné účasti“.²²⁰

Pod tímto znamením, (či jeho analogiemi) se rodí duchovní pastýři, jež dokáží naslouchat, porozumět, avšak nehodnotit, nesoudit. Dokáží druhé lidi povzbudit a posílit, ale není jisté, zda jsou toho schopni i u sebe.

Ryby jsou dvanáctým – posledním znamením zvěrokruhu. Dokončuje se zde cyklus (cesta) duše, rozplývají se zde struktury, které se vytvořily nejen v druhé polovině zodiaku, ale i v té první. Proto lidé, jejichž Slunce stojí v Rybách, postihuje problém vyvinout si silnější pocit vlastní identity (= Slunce). Vzniká u nich tendence řídit se svým ascendentem.

Reagují spíše instinktivně a pasivně, než aktivně a důsledně. Rádi se nechávají vést, inklinují k altruismu, mají zvláštní nadání uvědomit si v pravý okamžik vnější popudy i vnitřní vědění. Požívají daru intuice (a fantazie), jemného citu pro souvislosti, jimiž dokáží s jistotou „vytušit“, aniž by jejich náhledy poskytovaly řádné zdůvodnění.

Ryby jsou znamením, jež se vyznačuje celou škálou emocí. Nejvíce je charakterizuje nezištná všezahrnující láska ve službách ostatním a obětavost. H. Banzhaf²²¹ komentuje: „Bezmezný soucit, velká oddanost a nejhlubší pochopení pro všechny problémy.“ Vycítí jemné duševní pohnutky. Touží splynout v jedno a rozplýnout se (např. s Nejvyšším).

²¹⁹ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 61

²²⁰ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 62

²²¹ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 63

XII. dům

V poslední řadě leží skryt za ascendentem a vnější realitou, představuje jak počátek, tak i konec. Často je nazýván domem karmy²²², neboť planety v tomto domě nemají možnost se normálně projevit a působí často jako nevědomé síly. Jejich energie se jakoby rozpouští a proměňuje, což brání jejím obvyklým projevům na osobní rovině a usměrňuje její energii dovnitř a vzhůru. „...individuální Já, jež je výsledkem úsilí vynaloženého v předchozích domech horoskopu, musí být nakonec položeno jako oběť na oltář, aby se člověk mohl stát fungující součástí většího společenského celku a své schopnosti uplatňoval v jeho zájmu.“²²³

Téma: Především odloučenost od světa. Dobrovolná (poustevnictví, klášter, stáhnutí se z aktivního života na veřejnosti) nebo nucená izolace (nemocnice, vězení, vězení těla i ducha) a s rozplynutím vlastního Já. H. Banzhaf²²⁴ jmenuje: „Transcendentní zkušenosti, mystika, trans, extáze, očista, oběť, osvícení, útek před světem, tajnosti a tajní nepřátelé.

---

²²² L. Greeneová, Saturn – Nový pohled na starého ďábla, Sagittarius, 1999, str. 31

²²³ L. Greeneová, Saturn – Nový pohled na starého ďábla, Sagittarius, 1999, str. 32

²²⁴ Hajo Banzhaf: Klíč k astrologii, str. 214

6. Závěr

Ve své práci jsem dokázala, že astrologie byla spolu s dalšími hermetickými naukami považována tehdejšími zejména novoplatónskými a renesančními učiteli za přínosnou a zajímavou, její původ – stejně jako původ hermetik – byl odvozován od Herma Trismegista, který se po celý starověk i středověk těšil velké úctě a autoritě.

Pojetí astrologie v období renesance a pojetí dnešní astrologie na sebe navazují především společnou snahou o komplexní pohled na svět a na člověka. Astrologie je odvozena z analogie makrokosmu a mikrokosmu, jež založena na vzájemné sympatii substancí, kvalit, aktivit ale i forem a zobrazení. S hermetismem i renesanční filosofií a léčením v období renesance usiluje o vytvoření univerzálního pohledu či systému, jenž by mohl být využit například v oblasti léčení člověka, které by se však nezaměřovalo pouze na jeho fyzickou, nýbrž i na psychickou stránku osobnosti.

Přínos astrologické symboliky vidím právě v její snaze získat celistvý pohled na osobnost člověka, na její vnitřní svět ale i na svět, jenž ji obklopuje a tento pohled vyjádřit v zpracovaném systému v symbolů.

Z mého pohledu astrologie nabízí možnost využití systému svých symbolů například v terapii či meditaci, kde může pomoci jedinci zaměřit se na určitý komplex problémů.

Resumé

Filosofické základy hlubinné astrologie

The Philosophical Grounds of the Depth Astrology

Miroslava Stehlíková

Diplomová práce pojednává o historicko-filosofickém základu astrologie, který čerpá z hermetických nauk, jež byly v době renesance značně populární současně se vzrůstajícím zájmem o platónismus a snahou vzdělanců té doby získat univerzální pojetí světa. Koncepce astrologie v období renesance a pojetí dnešní astrologie na sebe navazují především společnou snahou o komplexní pohled na svět a člověka. Práce se také zabývá astrologickou symbolikou, zabývá se analogiemi planet.

Summary

Filosofické základy hlubinné astrologie

The Philosophical Grounds of the Depth Astrology

Miroslava Stehlíková

The subject of the thesis is to perform the historical and philosophical ground of the astrology which is derived from hermetic tradition. Hermetic treatises were considerably popular among the renaissance scholars who were also interested in Platonism and Neoplatonism and pursuing to gain the universal conception and interpretation of the world. The conception of the astrology in Renaissance and the interpretation of the nowadays astrology are pointed to the same aim which is the endeavour to get the complex view of the world and a man. The thesis is concerned with the astrological symbolism and planetary analogy.

Bibliografie:

ARMSTRONG, A. H., *Filosofie pozdní antiky – Od staré Akademie po Jana Eriugenu*
OIKOYMENH, Praha 2002, ISBN 80-7298-53-X

BONARDELOVÁ, Frances. *Hermetismus*.
Victoria Publishing, Praha, 1995, ISBN

HAMANOVÁ, Brigitte. *Dvanáct archetypů*
Olomouc, Fontána, 1998, ISBN 80-86179-07-9

BUDGE, E. A. Wallis. *The Gods of the Egyptians, Volume 1*.
New York: Dover Publications, 1969

AUBIEROVÁ, Catherine. *Encyklopedie astrologie*.
East Publishing, Praha, 1993, ISBN 80-7219-013-X

RUDHYAR, Dane. *Astrologická mandala*.
Půdorys, 2003, ISBN 80-86018-18-0

DE LIBERA, Alain, *Středověká filosofie*.
OIKOYMENH, Praha 2001, ISBN 80-7298-026-2

DÍOGENÉS LAERTIOS. *Životy, názory a výroky proslulých filosofů*.
Pelhřimov, 1995, ISBN 80-901916-3-0

BACHER, Elman. *Hlubinná astrologie – astrologické studie, svazek I. a II*.
Sursum 2000, 978-80-7323-150-6

PARKEROVÁ, Elsa. *Astrologie a její upotřebení v životě*.
Schneider, Brno, 1997, ISBN 80-85796-29-5

SAKOIAN, Frances/ACKER, Louis S. *Velká učebnice Astrologie*.

Fontána, Olomouc, 2003, ISBN 80-7336-063-2

FICINO, Marsilio. *Three Books on Life*.

A Critical Edition and Translation with Introduction and Notes by Carol V. Kaske and John R. Clark, 1998, ISBN 0-86698-041-5

Geography of Strabo, book XVII,

With translation by Horace Leonard Jones, 1950

BANZHAF, Hajo/ HAEBLER, Anna. *Klíč k astrologii*.

Pragma, Praha, 2002, ISBN 80-7205-921-1

SASPORTAS, Howard. *Astrologické domy (Úvod do problematiky výkladu astrologických domů - I.díl)*.

Sagittarius, 1997, ISBN 80-901898-6-5

SASPORTAS, Howard. *Planety a znamení v domech horoskopu (Úvod do problematiky výkladu astrologických domů - II.díl)*

Sagittarius, 1998, ISBN 80-901898-7-3

CHLUP, Radek. *Corpus Hermeticum*.

Hermann & synové, Praha, 2007, ISBN 978-80-87054-09-3

KALETA, Ján. *Astrologie vodnářského věku*.

Poznání, 2004, ISBN 80-86606-22-8

KRISTELLER, Paul Oskar. *Osm filosofů italské renesance*.

Vyšehrad, 2007, ISBN 978-80-70-21-832-7

KRISTELLER, Paul Oskar. *Renaissance Thought II*

Columbia University Press, 1965

GREENEOVÁ, Liz. *Saturn – Nový pohled na starého d'ábla*.

Sagittarius, 1999, ISBN 80-86270-00-9

PALOUŠ, Radim. *Komenského Boží svět.*

Státní pedagogické nakladatelství Praha, 1992, ISBN 80-04-25615-5

RÁDL, Emanuel. *Dějiny filosofie I.*

Votobia Praha, 1998, ISBN 80-7220-063-1

TARNAS, Richard. *Prométheus a Uran.*

Sagittarius, 2004, ISBN 80-86270-11-4

RIPPE, Olaf. a kol., *Paracelsovo lékařství.*

Volvox Globator, 2004, ISBN 80-7207-558-6

ARROYO, Stephen. *Astrologie, karma & transformace – Vnitřní dimenze horoskopu narození*, Fontána 2003, ISBN 80-7336-133-7

SOKOL, Jan. *Mistr Eckhart a středověká mystika.*

Vyšehrad 2009, ISBN 978-80-7021-976-8

STÖRIG, Hans Joachim. *Malé dějiny filosofie.*

Karmelitánské nakladatelství, 2000, ISBN 80-7192-500-2

The Cambridge History of Renaissance Philosophy

Cambridge University Press, 2007, ISBN-13 978-0-521-39748-3

WALKER, D. P. *Spiritual & Demonic Magic from Ficino to Campanella*

The Pennsylvania University Press, 2003, ISBN 978-0-271-02045-7

YATES, Frances, *Giordano Bruno And The Hermetic Tradition*, Routledge & Keegan, 2002, ISBN 0-415-27849-X